

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vseh dan popoldne izvešeni nedelje in praznike.
Dva valji: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 80 vtn.,
za navadne razglase 120 K, za poslano in reklame 2 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Uredništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova
ulica št. 5, priljubno. — Telefon št. 90.

„Slov. Naroda“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . K 120—	celoletno K 140—
polletno „ 60—	polletno „ 70—
3 mesečno „ 30—	3 mesečno „ 35—
1 „ „ 10—	1 „ „ 12—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 300 po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane.
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 60 vinarjev.

Čez leto dni.

Et meminisse juvat. Pred letom dni je priložil »Secolo« iz Londona obširen dopis, v katerem je izvajal v glavnem nastopno: »Ko je Italija vstopila v vojno, ni nikdo videl možnosti avstrijskega razsula in tudi ne laški državniki. Traktat, določen takrat s strani zaveznikov, je slonel na kriteriju obrambe proti sovražni državi, katere pomorska sila se ni imela omalovaževati, zlasti glede na evidentno strateško inferiornost laško obal na Jadranu. Ali vojna leta so to činjenico popolnoma izpremenila. Položaj nove države, nastale med Donavo in Jadranom, se mora presojati pravično, tako da ne postane razlog za nove neredne in nove vojne. Sedaj je na mirovni konferenci najboljša prilika, da se ponovno urede traktati, tako da bo prav za oba naroda. Laški narod, ki se je boril in trpi na posledicah vojne, mora razumeti tuje borbe in tuje trpljenje ter delati za pravičen in trajen mir, tako da ne bo ostalo novi laški generaciji delo osvoboditve izkvarjeno po neveščih rok preživele diplomacije.« To je bila razsodna beseda, ali pri Lahih ni nič zalelo. Nič se niso ozirali na razmere, pod katerimi je bil stvorjen »Patto di Londra«, marveč so zahtevali, da ostane londonski dogovor v polni veljavi, potem pa da se jim prizna še posest »laške« Reke. Celo leto so godli to pesem in še sedaj je niso opustili. Nairaišo bi obdržali, kar so zasedli, pograbili Jugoslavijo še Reko in jej napravili sploh kolikor mogoče veliko politično in gospodarsko škodo. Ali baš po njihovi volji se ne bo izvršilo prav vse. Kajti v londonskem dogovoru ni Reke. Toda naj se pogajanja za Jadran končajo tako ali tako, ali z laško umaknitvijo na Wilsonovo črto in izpolnitvijo njihovih aspiracij glede Reke ali z izvedbo londonske pogodbe in pripadnostjo Reke nam, gotovo je to, da jadransko vprašanje ne bo rešeno po naši volji, po samoodločbi narodov, marveč se bo Italija zalela od nas v jugoslovensko posest. Mirovno delo v Parizu je le po imenu mirovno, to ni delo za pravičen in trajen mir, marveč delo za nove neredne in nove vojne, tako da bo ostalo novi laški generaciji delo osvoboditve izkvarjeno po neveščih rok preživele diplomacije. Tako se bo rešilo jadransko vprašanje v Parizu le začasno in nova rešitev je prepuščena bodočnosti.

Glas iz Londona je bil lepo nasvetoval Lahom, kaj naj ukrenejo, da bo njihovo delo res delo za pravičen in trajen mir na Jadranu. Istočasno z njim je šel v Italijo tudi glas iz Prage, isto tako razsoden in svareč pred nepredvidljivimi koraki. »Narodni Listy« so pisali: »To je gotovo, da je v korist same Italije, da je Jugoslavija močna, ako Italija dobro razume svoje interese. Zdi se nam, da bo Italija, ki je vojaško in gospodarsko mnogo slabša od obeh svojih tekmecev na Sredozemskem morju, Angeške in Francoske, znova prisiljena, skleniti novo trojevo in to pot s Čehi in Jugoslavo. Kolikor močnejši bo vpliv teh dveh držav na Balkanu, toliko večja bo potreba trojeve za Italijo v interesu njenega gospodarskega in kulturnega delovanja. Po našem skromnem mišljenju je pogoj za to, da Italija omeji svoj jadranski program na mero pravične rešitve, na priznanje nespornih jugoslovanskih pravic in ne more biti »mare nostrum«, marveč in ne more biti »mare nostrum«, marveč samo skupno jugoslovansko - laško morje. Da ima tudi Češka na vzhodu jadranskega morja svoje življenske interese, tega ni treba posebej razlagati.« Kako lepo in nametno zveni ta češki glas. Ali tudi tega niso poslušali in čez leto dni še vedno sanjajo o »mare nostrum«. S Čehi imajo Lah še važne trgovske in kakor se vidi, gledajo, da bi se ti stiki kar najbolj utriliti in razširili. To se tudi utegne zgoditi, kajti ni dvoma, da bo češka država procvetala in imela vpliv tudi na Jadranu. Mi pričakujemo, da bo češka sila v korist tudi Jugoslaviji, da bodo češko-laški stiki hrasili tudi nam. Sedaj so Lah še nenasitjeni s krivicami v našo škodo, h katerim so jim mnogo pripomogli Francozi in Angleži, resno življenje. Ladar vendar že enkrat neha mirovna konferenca, na bo marsikaj izpremenilo in ublažilo, tako da bodo mogoči odnosi in zveze, na katere se sedaj nihče ne more.

Težka je sedanjost za nas, zlasti težka bo bližnja bodočnost. Krenkega življenja se nam hoče, ali utesniti so nam pot in polno je skrivnih zased in pastí. Treba nam vedre glave in bistrih oči, da ne zapademo nevarnosti, na varnega krmilarstva, da ne zadenemo v Scilo, ko se hočemo izogniti Korintu.

Protesti proti krivični rešitvi jadranskega vprašanja.

Manifestacije v Beogradu in Zagrebu.

LDU Beograd, 25. januarja. Danes ob 10. dopoldne se je vršilo od akademske mladine sklicano veliko manifestacijsko zborovanje radi antantnega ultimata in radi nameravane krivične rešitve jadranskega vprašanja. Govorili so slovenski, hrvatski in srbski akademiki in nato je govorilo 12 poslancev vseh jugoslovanskih političnih strank, kateri so se vsi soglasno izjavili proti italijanskim zahtevam v jadranskem vprašanju. Po zborovanju so zborovalci priredili sprevod po mestu. Šli so najprej pred vojno ministrstvo, kjer so manifestantje vzklikali jugoslovanski Gorici, jugoslovanskem Primorju in jugoslovanski Reki in zapeli »Lepo našo domovino«. Nato je sprevod krenil pred kraljevski dvor, kjer so se vzklikali ponavljali in kjer so manifestanti zapeli »Naprej zastava Slave« in »Bože pravde«. Na tisoče občinstva je simpatično pozdravljalo manifestante v sprevodu. Največjo pozornost na shodu je vzbudila izjava vodstva komunistične stranke, ki je proglasilo popolno solidarnost z vsemi jugoslovanskimi strankami v tem vprašanju in obetalo skupno pomoč delavstva proti nasilju, ki ga hoče izvršiti Italija z ententno pomočjo.

Beograd, 25. januarja. Manifestanti so prodrli pri svojem obhodu do poslona, kjer posluje italijansko odpravnništvo, kjer so se odieravali burni prizori. Demonstranti bi bili skoro vdrli v poslopje, da jih ni pri tem prestreglo volastvo. Čuli so se burni klici proti Italiji in ententi sploh in šele intervenciji volastva se je posrečilo, da so se razburjeni duhovi pomirili.

Zagreb, 25. januarja. Danes dopoldne se je zbrala pred zagrebško univerzo akademska omladina, ki je v navdušenih govorih obsodila sklep entente in njen ultimatum v prilog italijanskemu imperializmu. Od univerze se je napotilo dijaštvo v mesto, manifestujoč za Jugoslavijo, okupirane kraje, protestirajoč proti ultimatumu entente, proti italijanski pohlepnosti. Sprevod dijakov je prišel pred poslopje, kjer posluje francoska misija, ter so manifestanti tam ogorčeno protestirali proti postopanju Francije v jadranskem vprašanju. — Ko so se te scene upravičenega ogorčenja odigrale pred francosko misijo, so se dijaki mirno razšli.

Protesti iz Dalmacije.

LDU Split, 25. januarja. (DDU) Radi ultimata, ki je bil podan naši mirovni delegaciji in centralni vladi v Beogradu, se obaža po vseh Dalmaciji ogorčeno gibanje proti činu nasilja in krivice, ki bi se s tem storila našemu narodu kot lojalnemu in zvestemu zavezniku, ki je bil v času, ko je moral zapustiti svojo pogazeno domovino, pripravljen, da odide s svojo dinastijo na tula bojišča, da brani Francijo pred germansko pohoto. Dalmatinsko prebivalstvo vidi v ultimatu grožnjo, ki je

civilizovanega sveta nevredna, vidi silo, ki hoče zopet tako, kakor premagana Germanija nadvladovati pravico samoodločbe narodov in narodne svobode, vidi pogazeno načelo, s katerim se je ententa borila proti Nemcem ter vidi z obžalovanjem, da se hoče proti malemu narodu uporabiti ono načelo sile, ki je bilo na bojni polji popolnoma potlačeno in premagano. Dalmacija pričakuje od vlade, da bo prej potegnila meč iz nožnice, kakor pa dovolila žalitev časti in ponosa našega naroda.

Protest iz Slovenije.

LDU Maribor, 25. januarja. Danes popoldne ob 17. se je vršilo v Kulturnem Narodnem domu velik protestni shod proti nameravani napad Italije in proti ententnemu ultimatu v jadranskem vprašanju. Shoda, na katerega je prišlo več tisoč udeležencev, so se udeležili pripadniki vseh političnih strank. Tekom živahnega zborovanja, na katerem je bilo čuti ogorčenih klicev protesta proti Italiji, so nastopili govorniki vseh političnih strank in so soglasno odobrvali odklanjajoče stališče proti ententnemu ultimatu in proti ponušanju v rešitvi jadranskega vprašanja. Soglasno sprejeta resolucija, ki bo odposlana osrednji vladi, odločno naglašala, da ne maramo priznati nikakega nasilnega položaja, ki ga hoče ustvariti Italija. Vlada se pozivlje, da vztraja do najsikrajnega.

Tekom dneva se je vršilo tukaj pet socialno - demokratičnih shodov, ki so obravnavali vprašanje novega volinega reda. Tudi narodno - socialna stranka je sklicala za danes političen shod v strankinih zadevah. Na vseh teh shodih so govorniki dvignili tudi glasen protest proti italijanskemu nasilju in proti ultimatu entente. Sklenile so se tudi na vseh shodih tozadavne resolucije.

LDU Ljubljana, 25. januarja. Iz raznih krajev Slovenije prihajajo vesti, da prebivalstvo povsod brez razlike strank silno manifestira proti italijanskemu nasilju v jadranskem vprašanju in proti ententnemu ultimatu. Posebno veličasten protestni shod se je vršil tudi v Ptuj. Po vsej pokrajini se pripravljajo še nadaljine protestne manifestacije.

Protestna manifestacija akademske omladine

Vsled razburljivih vesti, ki so krožile zadnje dneve po ljubljanskih časopisih glede ultimata zaveznikov Jugoslaviji in glede uveljavljenja znanege londonskega pakta, ki bi odtrgal velik del naših sorodakov od nas, bruhnila je med našo akademsko omladino spontano ogorčenost na dan in v nedeljo, 25. t. m. dopoldne ob 11. uri se je zbrala pred deželnim dvorcem, hoteč manifestirati proti sklepom vrhovnega sveta v Parizu. Po nagovoru akademika-begunca g. Čoka, ki je očrtal žalostne razmere v zasednem ozemlju in nesramnost pohlepne Italije, ki kljub temu, da cel svet ve, da

njene aspiracije ne odgovarjajo faktičnim odnosom, zahteva velik del našega jugoslovanskega naroda zase, je vse dijaštvo prestolice Ljubljane, kakih 2000 po številu, odkorakalo po Štefenburgovi ulici, Dunajski cesti, Sodni ulici, Miklošičevi cesti pred Prešernov spomenik, kjer je akademik Trampuž zopet nagovoril manifestante. Sprevodu se je ves čas pridruževalo drugo občinstvo, ki je skupno z dijaki izražalo svoje ogorčenje nad italijansko pohlepnostjo in prenevalo narodne himne. Z Marijinega trga je odšel sprevod po Prešernovi ulici, Aleksandrovi in Bleiweisovi cesti pred poslopje deželne vlade, kjer je nagovoril manifestante zopet nek begunec, izvajajoč zopet, kakor krivice nam hočejo napraviti s strani takozvane Antante z odtrganim najboljšega dela našega slovenskega naroda. Nato je govoril še vojak Drago Stojković, opozarjajoč na nevarnost, ki preti našemu trojenemu narodu vsled nasilja pohlepnih sosedov — Lahov. — Manifestanti so zapeli nato »Lepo našo domovino«, »Bože pravde«, »Jadransko morje« itd. In se med burnimi klici: »Živel kralj Peter, živel regent Aleksander, doli z Italije prišli že letos.

Jugoslovanskemu narodu!

Vrhovni svet je vročil naši vladi ultimatum, v katerem nam grozi, da bode Italija izvedla londonski pakt, da se torej naša država izroči Italiji na milost in nemilost, ako ne sprejmemo prostovoljno težkih žrtv, ki jih od nas zahteva zato, da se poleže v Italiji hrup radi Reke.

Proglasiti so pravico samoodločevanja narodov, a nam se ta odreka. Pozivljamo narod, da se v največjem številu udeleži

Javnega protestnega shoda

ki se vrši danes dne 26. januarja ob 6. popoldne v veliki dvorani Uniona. Uduženje jugoslovanskih akademikov bjeunaca, Ljubljana.

Kongres Zveze jugoslovanskih železničarjev.

Dne 25. in 26. t. m. se je vršil v Ljubljani IV. kongres Zveze jugoslovanskih železničarjev. Kongres je otvoril predsednik ljubljanske organizacije g. Deržič, ki je pozdravil tovariše, došle z vseh krajev naše ujedinjene domovine, da ponovno manifestirajo za edinstvo vseh treh plemen in rešujejo svojo stanovska vprašanja, imajoč pred očmi v prvi vrsti državno in šele v podrejeni svojo lastno korist. Na tem stališču je stal jugoslovanski železničar prvi dan svobode, na tem stališču stoji tudi še danes. Danes še posebno, ko nam preti antanta odzveti naše najboljše dele Srbov, Hrvatov in Slovencev, se jugoslovanski železničar zaveda svoje dolžnosti napram domovini in na

Spominiaite se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Pristopajte k „Slovenski Matici“.

Clanarina 8 K, ustavnina 200 K

LISTEK.

Tolminski:

Pet krvavih priseg — za resnico in pravico.

Resnična in prav nič predpusna dogodba z onstran Soče in iz polupretkelega časa.

Pred približno desetimi leti je bilo. Nekega lepega jesenskega dne sva sedela pod senčnato trto domači župan in jaz tam gori na skrajnem robu nekdanje državne meje. Zamišljeno sva zrla doli na furlansko ravnino, ki se je zlatila v zadnjih žarkih zahajajočega solca. Pa »cebedina« sva pila, tisti nad vse zanikrni pridelek najsevernejših tolminskih trti, ki se je glede potencirane kisline mirno kosal z najinfamnejšim cvičkom.

Pravijo, da je vojska zatrla in uničila poslednjo cebedinovo trto. Če je to res, potem moram priznati,

da je strašna šiba božja storila tudi vsaj eno dobro delo.

Pravkar je bil za trenutek usahnil tok našine modre govorice, ko je pridrsal mimo nam na tistih zoprnih, skoro neslišnih furlanskih slahah starejši možakar ciganskega tina. Z nekako plašno - ponižnim pozdravom je hitel dalje. Župan je odzdravil na nekoliko neobičajen način: z izrazom nenopisnega zaničevanja je pljunil v stran s tako silo, da bi bil skoraj prevrnil kameniti odrič na voralu hiše. Potem na je siknil: »Prokleti krivopricezniki furlanski, Miškortije! Vnašnje sem va ogledal: »Ali ste poznali rajnega Pičulina?« je vprašal in na mojo odkimajočo gesto je pristavil zamišljeno: »Bolj majhen je bil in tožil se je rad.«

Ker tudi ta, po slavni Bertillonovi antropometrični metodi sicer ne povsem popolni signalement očividno ni mogel »ovežiti« močnega spomina na »rajnega Pičulina«, je oče župan nevoljno odmahnil z desnico, potem na z velikim heroizmom zvrnil svojo časo cebedina. Nato je vzdihnil:

Poslušajte torej resnično dogodbo o zadnji Pičulinovi pravdi! Potem boste razumeli mojo sveto jezo nad krivopriceznikiško cigansko zalezo, čije član je pravkar šel mimo nas po svojih nečednih potih.

In kar mi je pripovedoval zadnji slovenski kotarski župan blizu tistege Kobarida, ki bo večna priča najstrahovitejšega italijanskega vojaškega poraza, to hočem tu verno in vestno napisati, cenjenim bralcem bolj v pouk, nego v zabavo.

I.

Torej predvsem rajnik Pičulin! Pred dvajsetimi leti je bil petičen gostilničar in kramar. Njegova hiša je stala na skrajnem robu obmejne gorske vasice R., komaj par sto metrov oddaljena od italijanske meje. Tudi c. kr. trafiklo je imel, in gospodje pri finančni direkciji v Trstu se niso mogli načuditi, kako da more imeti ta ponižna beznica v gorski vasi, pozabljeni od vsega sveta, več prometa, kakor ves ostali sodni okraj. Da, pozabljeni od vsega sveta, — samo ne od strastnih furlanskih šnofar-

jev in kadilcev onstran meje in obojega spola!

In ker je na eni strani znana stvar, da je bila tudi v pokojni Avstriji strogo prepovedana prodaja izdelkov tobačnega državnega monopola preko državnih meja, da je na drugi strani slovel avstrijski tobak kot desetkrat boljši in cenejši od italijanskega, potem je bistroumni bralec gotovo že sam pogodil, da je moral biti rajnik Pičulin žalibog podvržen slabosti in pregrehi tihotapstva.

Ampak to ni bila tako enostavna stvar! Avstrijski financarji iz Kobarida so bili le prepogosti gostje v Pičulinovi gostilni in trafiki, in njegov cebedin jim gotovo ni bil v stanu omračiti jasnosti duha. Če se je pa to zadnje morda semtertja posrečilo temnim očem Pičulinove žefke, potem je še vedno treba premisliti, da je komaj sto korakov onstran obmejne grape stala samotna kasarna kraljeve italijanske dogane, kjer je na ljubitelje avstrijskega tobaka prežal takorekoč noč in dan na čelu svoji in naški četi tisti dolgokraki sicilijanski

»brigadiere«, o katerem je šla med prebivalstvom temna vest, da z lah-koto skoči tri sežnje daleč in še več . . . In ta lastnost ni brez pomena pri tistih tajnstvenih obmejnih kupčijah, ki se končno navadno razvijajo v divjo dirkalno tekmo med »kupčevalci« in zasledujočo posvetno gosposko. Ravno tega odličnega moža pa je Pičulinova žefka na žalost vseh prizadetih lokalnih činiteljev trdovratno zaničevala . . .

Toda čemu ta uvod? Kje ostaja pet krvavih priseg — za resnico in pravico? Le še malo potrpljenja prosim, — takoj! Ze itak se mi od vseh krajev očita, da pišem celo svoje uradne stvari suhoparno, prekoncentrirano, preprekano. Zlasti tovariš Luigi Calco s rad spodtika nad to mojo hibo, češ, da je treba, predvsem s spretnim čopičem naslikati situacijo in obilježiti milje dogodbe; z eno besedo, da je plastično ozadje predpogoju uspele literarne slike. In prav ima, zlasti v tem slučaju, ko gre za tako imetno reč, kakor je pet krvavih priseg za resnico in pravico. (Dalje prih.)

nam svojemu stanu. Naša domovina se ma boriti kakor nasproti zunanji, tako tudi nasproti notranji sovražnosti: razni včerajšnji Nemci in Madžari so postali čez noč »Jugoslovenci«.

— V imenu združenja srbskih železničarjev v Beogradu in imenu centralnega odbora je pozdravil kongres predsednik centralnega odbora g. Joso Stanojević iz Beograda, v imenu bosansko-hercegovaškega združenja njegov podpredsednik Božić in v imenu zagrebškega predsednik Balikaš, Kongres sta posetila predsednik Društva javnih nameštencev g. Lilleg in predsednik Zveze jugoslovenskih učiteljev gospod Gangel. G. Lilleg je pozdravil kongres, spominjajoč se pokreta javnih nameštencev meseca decembra. Takrat je bil izjavil predsednik ljubljanske organizacije g. Deržić solidarnost jugoslovenskih železničarjev z javnimi nameštenci. Danes prihaja predsednik javnih nameštencev z izjavo, da morejo narodni železničari računati na nje, kadar bi potrebovali njihove pomoči.

O prvi točki dnevnega reda: poročilo centralnega odbora o pogajanjih z ministrstvom saobračaja v Beogradu in o sporazumu ministrstva s komunisti, se razvije živahna debata. Na osebno načelnika mašin. oddeljenja Pavloviča padajo zelo ostre kritike, da je s svojimi, sicer neizvedljivimi kompromisi s komunisti ne samo zapostavljali interese narodno zavednih železničarjev, ki so dosedaj marsikaj obvarovali državo katastrofe, v katero so jo hoteli strmoglaviti razni lažijugoslovani, marveč povzročil tudi državno veliko materialno škodo. Na temelju predlogov, podanih po g. Juricu in Deržicu, sprejme se k tej točki z vsemi proti nemu glasov resolucija I., v kateri se konstatira, da je sporazum s komunističnim Savezom saobračajnih in transportnih radnika i službenika za Jugoslavijo od 29. oktobra 1919. izvršen od strani ministrstva saobračaja, škodljiv za železniško službo in za državo samo in da ima za to nositi odgovornost delegat ministrstva saobračaja, načelnik mašin. oddeljenja g. Miša Pavlovič.

K drugi točki dnevnega reda: službena pragmatika se sprejme resolucija II., v kateri se zahteva, da se vprašanje o novi pragmatiki takoj stavi na dnevni red in predloži v prvem zasedanju Narodnega Predstavništva v rešitev. Pri definitivni redakciji pragmatike naj sodelujejo narodne organizacije s svojimi izdelanimi in ministrstvu saobračaja že predloženimi elaboratom. Centralnemu odboru se nalaga, da tekom meseca dni izvrši v ministrstvu saobračaja vse potrebne priprave za predložitev pragmatike Narodnemu Predstavništvu.

K tretji točki dnevnega reda: reorganizacija centralnega odbora, se sklepe: Centralni odbor ostane kakor dosedaj in vodi njegove posle združene v Beogradu s sodelovanjem izbranih delegatov poedinih združenj, ki nosijo polno odgovornost za vodeče skupne posle.

Politične vesti.

== Poverjenik dr. Ravnihar nas naproša, da objavimo, da on ni kandidiral na mesto predsednika deželne vlade, kar bi se morebiti dalo sklepati iz vesti, ki smo jo bili prejeli iz Beograda, dne 24. t. m. ter priobčili v zadnji številki našega časopisa.

== Naš zunanji položaj. Beograd, 25. januarja. Včeraj se je vršil po konferenci demokratske zaednice pri ministrskemu predsedniku Davidoviču sestanek članov kabineta, kjer se je razpravljalo o zunanje-političnem položaju. Vlada je danes že drugi dan brez zunanjih informacij iz Pariza. Po mnenju beogradskih političnih krogov poteče rok ultimata 26. t. m., to je četrti dan, ko je predložil francoski poslanik De Fonteney formalno noto o ultimatumu zaveznikom ministrskemu predsedniku Davidoviču. — Kakor poročajo privatne informacije iz Pariza, se je od izročitve ultimata zaveznikov Jugoslaviji položaj bistveno spremenil, ker je tako Jugoslavija, kakor Italija s tem ultimatom nezadovoljna. Nezadovoljnost Jugoslavije izvira iz tega, ker leta ni pripravljena doprinesati še nadaljne žrtve, Italiji pa je težko odreči se meni nič, tebi nič, suvereniteti nad Reko. V Beogradskih političnih krogih se sodi, da vsled tega naša vlada odgovori na ultimatum Antante z odklonil: ne!

== Naša vlada pričakuje odločitve iz Amerike. Beograd, 25. januarja. Naša vlada se je takol po sprejetju ultimata vrhovnega sveta obrnila na vlado Severoameriških držav v Washingtonu po informacije. V beogradskih političnih krogih se z napetostjo pričakuje, kako stališče bo zavzel Wilson, kajti po njegovem sporočilu se bo sestavil definitivni odgovor naši delegaciji v Parizu. Tu prevladuje mnenje, da bi bila izvršitev londonskega pakta hujši udarec za nas, ker bi to značilo rano, ki bi se na dala tako hitro izleciti. To mne-

nje zastopa tudi večina francoskega in angleškega časopisa. Če bi se sedaj začelo rešilo Jadransko vprašanje, bilo bi to le začasno in bi se morala s tem vprašanjem v bodočnosti baviti liga narodov. V obče se sodi, da vrhovni svet ne bo zahteval od naše delegacije preje odgovora, predno ne bo prejela naša vlada odgovora iz Pariza, kar se do včeraj še ni zgodilo. Domneva se, da je naši delegaciji v Parizu že podalšan rok za odgovor na ultimatum, ker je Antanta dobro poučena, da vsled raznih prometnih in brzojavnih težkoč ni mogla stopiti v bližje stike s centralno vlado v Beogradu.

== Opozicija in sedanjí kritični položaj. Zagreb, 25. januarja. »Jutarnji list« poroča iz Beograda: Situacija, v kateri se nahaja sedaj naša delegacija v Parizu, je izzvala v Beogradu veliko ogorčenje. Opozicijski blok je mnenja, da bo vlada pristala na vse zahteve, ki jih je stavil opozicijski blok. Danes se pričakuje odgovor naše delegacije v Parizu, nakar se bo vlada nemudoma po sprejetju informacij iz Amerike odločila, ali sprejme od Antante ji stavljeno alternativo, ali pa londonski pakt. — Opozicija je mnenja, da vlada v tem težkem trenutku ne bo hotela prevzeti na svoje rame vse odgovornosti za tako usodopoln čin in da zagradeli pride čimnarej do sestave koncentracijskega kabineta. V političnih krogih se zatiruje, da je vodja SLS dr. Korošec že izjavil, da ne bo obstruiral s svojo stranko, če se kmalu skliče parlament. Dogovori med politiki se vsak dan nadaljujejo.

== Podalšan rok za odgovor na ultimatum. LDU, Rim, 24. januarja. (DKU.) »Messaggero« avlja iz londona, da se potrjuje vest, po kateri se je jugoslovenski vladi na njeno prošnjo dovolilo podaljšanje roka od 3 na 7 dni za sprejem ali odklonitev zadnjega predloga v reškem vprašanju.

== Shod narodne socijalne stranke v šentjakobskem okraju v soboto 24. januarja pri Plankariju na Dolenjski cesti se ni vršil, ker ni prišlo namnih ljudi. Upamo, da »Jugoslavija«.

== SLS in ženska volilna pravica. V nedeljo, 25. t. m. se je vršil ob 15. uri popoldne v veliki dvorani hotela Union shod »Zveze služkinj in zvez delavk« za žensko volilno pravico. Moral bi govoriti tudi dr. Korošec, ki ga pa ni bilo. Njegovo ime se je rabil najbrže samo za reklamo. Pri vstopu v hotel se postavili ti »Zvezi« svoje rediteljice, ki niso dopuščale, da bi bil prestopil prag dvorane kak drug, kakor samo somišljenice in somišljeniki VLS. Shodu je predsedoval stolni vikar gosp. Škrbec, govorili sta gđ. Sazadin in ga Kataner, nato še g. prof. Remec in Gostinčar. Iz vseh govorov so zvenela tiste fraze, ki smo jih čitali v zadnjih štirinajstih dnevih v glasilih SLS v »Slovenca« in »Večernem listu«. V tem oziru se je zlasti odlikoval profesor Remec, ki je kot vzvedel, da je vse proti sedanjí vladi, citiral »Naš glas« ter proglašal sedanjio vlado za »hinavce«. Končno je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da se združijo vse »demokratske« stranke, da pribere splošno žensko volilno pravico, se protestira proti sedanjí nameri vlade izvesti žensko volilno pravico le enostransko, protestira proti zamenjavi kroge z dinarjem v relaciji 4:1 in se končno protestira proti nameri Italije, odtrgati lep kos naše zemlje z narodnega telesa. Z vsklikom »le vkup, le vkup, uboga majnaja«! je zaključil predsednik zborovanja, nakar so udeležence shoda v štiristopih odkorakale pred deželno vlado.

== Demokratska zaednica. LDU, Beograd, 24. januarja. V klubu demokratske zaednice se je nadaljevala o sestavi edinstvene stranke. Načeloma je bil soglasno sprejet edinstveni program z majhnimi izpremembami. Poslanci iz Bosne so zahtevali širši program glede agrarne reforme.

== Organizacija demokratske zaednice. LDU, Beograd, 24. januarja. Včeraj popoldne se je nadaljevala seja demokratske zaednice, v kateri se je razpravljalo o organizaciji stranke, o agitaciji za volitve in o glasilih stranke. Seja se bo danes nadaljevala.

== Pogajanja z opozicijo glede ustavnega odbora. LDU, Beograd, 24. januarja. Vlada je danes odgovorila na pismene pogoje opozicijskega bloka glede vstopa v ustavni odbor. Ker vlada ni protiva sporazumu z opozicijo, je, da se pogajanja ne podaljšajo, predložila konkretne predloge, na podlagi katerih hoče delovati z opozicijo v ustavnem odboru in v izdelovanju volilnega reda. Vlada smatra, da so ta vprašanja jako nuja in ne more pristati na njih zavlačevanje. Opozicijski blok je pred nekoliko dnevi podal svoje pismene zahteve glede ustavnega odbora. Opozicija zahteva, da

začasno narodno predstavništvo imenovan ustavni odbor in da vsaj vstopijo poslanci in tudi zastopniki ostalih korporacij in da ta odbor razpravlja tudi o volilnem redu. Opozicija se nadeja, da se bo situacija s ozirom na dogodke v Parizu premenila in da bo tudi ona mogla vstopiti v vlado in tako obraziti koncentracijsko ali široko koalicijsko vlado. — Na včerajšnji seji demokratskega kluba se je razpravljalo o odgovoru opoziciji in je prepriščeno vladi, da ona sama odloči o odgovoru.

== Nervoznost na Reki. LDU, Reka, 24. januarja. Tukajšnji italijanski krogi s skrbjo razmotrivajo potek jadranske konference v Parizu. Posebna nervoznost se opaža v okolici D' Annunzievi. Iz teh krogov prihajajo vesti, da namerava D' Annunzio proglasiti popolno mobilizacijo od 16. do 40. leta.

== Albanija za Reko in Istro? L. D. U. — Brezlično. »Corriere dela Sera« dementira vest, da sta Anelija in Francija izjavili svojo pripravljenost, prisoditi Severno Albanijo do Drina Jugoslaviji kot nadomestilo za Reko in Istro.

== Londonska pogodba, italijanska vlada in ml. LDU. Rim, 23. januarja. (DKU.) Agenzia Stefani poroča: Pri razgovorih v Londonu in v Parizu so bili trje ministrski predstavniki o nastopnih točkah enakega mišljenja: Veljavnost londonske pogodbe iz leta 1915. je brezdvomna. Italijanska vlada more vsak čas zahtevati izvršitev iste. Da se jadransko vprašanje končno javno reši, bi bilo umestno, doseči z Jugoslovni sporazum. Ta sporazum bi imel to prednost, da bi zagotovil odobritev Amerike. — Vsled tega sta Nitti in Scialoja formulirala minimalne zahteve Italije, ki so po razgovoru med Nittijem, Lloyd Geomem in Clemenceaum dosegle popolno odobritev dveh zadnjih državnikov. Te minimalne zahteve so bile predmet spomenice, ki je bila izročena Jugoslovenom in čije glavne točke je Agenzia Stefani objavila. Po tel spomenici je Nitti izjavil, da je popustil do skrajnosti in da preko teh koncesij ne more iti. Izjavil je tudi, da se bo moral popolnoma izvesti londonski pakt, ako naganjanja ne bi dovedla do cilja. Dne 21. januarja je jugoslovenska delegacija podala odgovor, ki ga je Nitti označil kot nezadovoljiv. Da se doseže prijateljski sporazum, so predsedniki zavezniških vlad zahtevali od Jugoslovenov, naj v kratkem roku v celoti sprejmejo ali odklonijo italijanske zahteve.

== Zahteve dobrovoljcev in političnih preganjancev. Društvo jugoslovanskih dobrovoljcev za Slovenijo in društvo političnih preganjancev v Ljubljani sta vročilo pokratinski vlad v roke predsednika dr. Žerjave spomenico, v kateri pravita uvodoma: »Zavedamo se, da so jugoslovenski dobrovoljci tekom vojne na vseh svetovnih bojiščih rešili čast avstro-ogrskih Jugoslovenov ter da so vsi oni bivši Avstro-ogrski Jugoslovenci, ki so pred vojno zaradi svojega odločnega jugoslovenskega prepričanja in delovanja z dobrovoljci vred prenašali najkrušnejša preganjanja in utrpeli težko gnotno škodo, oboji pa najvišji meri prispevali k osvoboditvi našega naroda. Klub temu pa se še danes s strani poklicanih oblasti njihove težnje in upravičene zahteve niti malo ne upoštevajo. Imenovani organizaciji zahtevate v spomenici: 1. da vlada stori vse potrebne korake, da se izroče iz arhivov avstrijskih ministrstev, višjih sodišč in vojaških poveljstev vsi akti, ki se nanašajo na postopanje avstro-ogrskih oblasti med vojno nasproti Jugoslovenom. V to svrhu naj pooblasti iz vrst obeh organizacij nekaj zanesljivih in sposobnih mandatarijev, ki bi v Avstriji odbrali te akte in jih prepeljali v Ljubljano. 2. naj se v smislu okrožnice ministrskega predsednika Davidoviča takoj odustne in kaznujejo vsi oficirji in uradniki, ki so nastopali tekom vojne proti interesom našega naroda preko najpotrebnejše mere službene dolžnosti. 3. da se izda za Slovenijo naredba ali zakon, s katerim se pokličejo na odgovor vsi ovadniki in se iz njihovega premoženja povrne saj deloma njih žrtvam prizadeta škoda. 4. Da se iz civilnih in vojaških služb odpuste vsi tuji nezanesljivi elementi, da se pri oddaji služb, pri podelitvi raznih koncesij, pri razpisih javnih del, v prvi vrsti upoštevajo prošnje dobrovoljcev in vrednih političnih preganjancev. Pri vseh teh razpisih naj se službeno poudarja, da imajo prednost pri oddaji prostovoljci in politični preganjanci in 5. da vlada izpolni, da se dovoli vsem onim, ki so trpeli pod avstrijskim režimom zaradi svojeletne prepričanja in delovanja, odkodnina iz reparacijskega fonda, ali pa se naj jim dovolijo iz državnih sredstev brezobrestno krediti in prednost pri razdelitvi denarnih podpor, življenjske oblike, da si zamorejo zopet vzpostaviti eksistenčne predpogoje. Končno protestira spomenica proti povračilu avstrijskih vojnih posojil. Pred-

sednik dr. Žerjav je obljubil, da bo vlad upoštevala zahteve imenovanih organizacij.

Lev ali osel?

Tezej: Pa sem res rado-veden, če bo govoril lev!

Demetrij: Ne bil bi čudež, ko oslov toliko čenča!

Shakespeare: Sen kresne noči!

Kuku - lele! Joj, prejoj! Ljudje božji, ali imate vsi mrene na očeh? Ali so vam res vsem zaplankana ušesa! —

Odkar je dr. Ivan Tavčar ljubljanski župan, je prišla vsa nesreča nad nas! On je povzročil vojno, on je kriv, da so streljali naše ljudi in nam ves čas grozili z visilicami, — on je kriv vseh konfinacij in internacij, on je kriv lakote, dražnje in vseh krivžev in težav, ki so se zgrnile tako kruto nad našimi zbežanimi glavami! Zakaj ga vendar še vedno ne zapro? Zakaj ga pri-merno ne skrajšajo ali pa podaljšajo? Čemu odlasčajo?

Mi bi priporočali najprej vrv, nato vodo in končno še ogenj. To bi bil spektakel, kajti udeležba bi bila velika! In lahko bi se pobirala najvišja vstopnina. Z zaslužkom lahko dohijemo toliko denarja, da nanovo asfaltiramo in popravimo vse ljubljanske ceste in ulice. Saj jih je razkopan, razril in razoral le on, sedanjí ljubljanski župan!

Kdo nek je še tako zabiti, da bi verjel: vojna s svojimi avtomobili je uničila naše ceste? Vsakomur je vendar znano, da so krivi vse naše cestne mi-zerije le županovi lipčanci! Župan edini je kriv blata in luž, ker delavcev za strganje je na razpolago na tisoče, a župan jih noče plačati ali pa ne zna poskati.

Prijedimo torej avtodane! Na grmado z županom in vstopnine dobimo toliko, da bomo pometajem in zbirajem blata lahko plačevali tudi po sto kron na dan ter izpremenili Ljubljano v slovenski Pariz ali vsaj v nove Draždane!

Naš župan pa drugega ne zna kot — štediti, štediti, se upirati novim dolgovom, novim dokladam in novim bremenom za naše meščane! Vsi živimo v razkošju, denarja imamo, — hrho! — denarja kot morje peska, le naš skop župan je tako zakrizen reakcionar, da noče in noče. Zato pa le vkup, vsi vi anonimni naprednjaki, ki znate tako hlabro napadati izza voglov in najrajši se kar naravnost iz kloak! Le po njem! Vsak sobolevnik nam je dobrodošel. Prav prisrčno torej pozdravljamo Ben Akiba in Peskove tiskarne. Živela sirovost! Živelo zaplotniško gorjačarstvo! Pereant kulturnost, takt, objektivnost in vse take reakcionarnosti! Le s tem z gnoilico in na dan z najintimnejšimi posodami slabodijščih snovi!

Sicer — na tihem bodi čisto med nami povedano! — je resnica, da vseh osem let dr. Tavčarjevega županovanja nismo mi in tovariši njesar drugega grnjalj kot literarno žganjarstvo ali špiceljstvo: kvečjemu da smo se skrivaj in prosiljaki podpor ali oproščanja volaske službe. In dobro se nam je godilo: Župan je medtem s svojim širokim hrbotom prikril naše podzemeljsko delo, se klanjal, pisaril in govorancil, da je natrosil čim več peska v oči onim, ki so iskali objektov za svoje ječe, vislice in Suhaj bajer... Res je, da je naš župan prav lisaško vlekel ves oficijalni avstrijski svet za nos ter da je siljano znal igrati komedijo, kakoršne ni bil obsojen igrati starejši, resen mož še nikoli, odkar ima Ljubljano svoje župane.

Vemo celo, da je tekom vse vojne svojim zaupnikom brez okolišev večkrat povedal, da je naš spas edine v narodni popolni svobodi in v edinstvu vseh Jugoslovanov. Vsem nam je torej dobro znano, da je bil župan, odkar sope, odkrit Jugoslovan in da so bile njegove naloge tekom vojne važnejše, težje in nevarnejše, kakor naloge vseh slovenskih županov skupaj.

Toda o vsem tem naj sodi prihodnost, mi pa živimo boljševiski sedanjosti! Za nas mora biti zdaj geslo: Psovati in rušiti! Kričati in izpodnašati stole!

Lagal bi (zopet med nami povedano), če bi trdil, da se je dr. Tavčar kdaj puhil za stolček župana ljubljanskega. Vemo, da je nam moral sedeti v dobi, ko je grozila nevarnost, da se pogrezne vsa ljubljanska avtonomnost ter da izgine težko priborjeni slovenski značaj našega mesta. Vse to vemo.

Toda: Zamorec je storil svojo dolžnost, zato naj gre! Dr. Tavčar pripoveduje nam vsakomur odkrito in že par let, da županstva ne prevzame več, čeprav bi se za na kolena prosilo. Obogatel ni z njim. Nasprotno, danes je desetkrat na slabšem, nego je bil pred osmimi leti, in res, dolžan nam ni ničesar.

Mi pa smo lahko srečni, da imamo že novega, boljkega, modernega župana: Ben Akiba! Ta nam čez noč ustvari novo Ljubljano, napolni jo roba vsa-

ko sklado, odpilne vsak prašek in porbiše vsako lužico. Ben Akiba bo namreč hrustal Peskov papir, od sebe pa daljal tiste milijone, ki bodo ljubljani potrebni, da se dvigne kot tje Penke iz današnjega prahu, blata in revščine, v katero jo je le po krivdi sedanega župana pahnila svetovna vojna!

Treba je zdaj le še, da Ben Akiba stopi v javnost brez krinke, da zveemo, s kom imamo opraviti. Naš up je Ben Akiba, naša nada! — Ali pa ni morda le — Shakespearejev Pyramus IV. dejanja? Boljševik.

13 naše kraljevine.

Poslanštva kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naše kraljestvo ima sedaj svoja poslanštva v tehle mestih: Bukarešta, Praga, Arhangelsk, Stokholm, Kopenhagen, Haag, London, Bruselj, Bern, Pariz, Rim, Rim pri Vatikanu, Madrid, Lizbona, Atene, Washington, zastopnik v Omsku, diplomirana agencija kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Kairu, generalni konzulat kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Solunu, Krfu, Korici, agencija kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev na Dunaju, nova generalna konzulata kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev v Pragi in Bukarešti.

— Častni konzulati. Konzulati kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev se nahajajo sedaj v Belgiji: v Louvainu K (konzul), v Anversu K, v Liègeu K; v Grški: Pirée G K (generalni konzul), Corfou K (vice - konzul), v Xanthu V K, v Patrasu V K; v Danskem: v Kopenhagenu O K; v Angliji: v Manchesteru K, v Bradfordu K, na Malti K, v Sydneyu K, v Melbourne K, v Bristolu K, v Glasgowlu K; v Italiji: v Rimu G K, v Milanu G K, v Turinu G K, v Genovu G K, v Benetkah, Florenci K, v Brindislu K, v Bari K, v Palermo K, v Reggio de Calabriji, Catani K; na Norveškem: v Kristianiji G K; na Portugalskem: v Lisabonu G K, v Porto - Oportu K; v Romuniji: v Braji K, v Bukarešti G K; v Franciji: v Parizu G K, v Bordeauxu K, v Lyonu V K, v Lille K, v Marsellu G K, v Nizzi K, na Nizozemskem: v Amsterdamu G K, v Rotterdamu K; v Ameriki: v New Yorku G K; v Švicci: v Gjenevi K; na Švedskem: v Stockholmu G K, v Norrköpingu K; na Španskem: v Barceloni K, v Valencii K; na Čehu - Slovaškem: v Pragi OK.

— Kraljevstvo srbsko pooblaščen trgovinske agencije v inozemstvu. V inozemstvu se nahajajo te - le trgovinske agencije: 1. Kr. pooblaščen trgovinska agencija Geneva, šef Nikola Petrović, generalni konzul. 2. Kr. pooblaščen trgovinska agencija v Rimu s filijaloma v Milanu in Neaplju, šef Vojislav Pečković, trgovinski agent. 3. Kr. pooblaščen trgovinska agencija v Zenevi, šef Stevan Brkić. 4. Kr. pooblaščen trgovinska agencija v Londonu, šef Čeda Milatović. 5. Kr. pooblaščen trgovinska agencija v Ciskit, šef Jovan Mitlović. 6. Kr. pooblaščen trgovinska agencija v New Yorku. 7. Kr. pooblaščen trgovinska agencija v Marsellu, šef: Ljubomir Mihailović, čin. dr. Emanuel Lesić. 8. Kr. pooblaščen trgovinska agencija v Solunu. Lastnik: Beogradska Zadruga.

Neodrešena domovina.

— Aretacija laškega kapetana v Gorici. V Gorici je izvala veliko senzacijo aretacija kapitana Adolfa Le Lièvre, sina gorškega kavarnarja Lepre. Lepre ali Le Lièvre je služil v italijanski armadi in se vdeležil tudi D' Annunzijeve pustolovščine na Reki. — Pravega vzroka aretacije se ne ve, domneva pa se, da je aretacija v zvezi z Reko, ker se je Lepre mudil v Gorici le mimogrede v posební D' Annunzijevi misli. Najbrže mu samo D' Annunzi je pustolovščine niso več zadoščale.

— Tako grozu Lah, LDU. Split, 24. januarja. (DDU.) Italijanski so imeli te dni v Zadru skupščino, na kateri je D' Annunzi je poslanec Venturi izročil pozdrave in poročal, da so sklenili na Reki spustiti najznamenitejše objekt v zrak, ako bi imela Reka pripasti Jugoslaviji. V zvezi s tem se čuje, da so zaderski Italijanaši sklenili, da Zadra ne pustijo brez krvi. D' Annunzio se pripravlja, da z eskadrilo udari na Split z namenom, da zavzame Dalmacijo. Vsako nedeljo se zadrski prostovolci oblačijo v uniforme, se vežbajo zmal mesta in se vračajo z godbo v sklenjenih vrstah, pojoč vsakovrstne nesmi proti Jugoslaviji.

Sekvestrirana podjetja.

»Trgovinski Glasnik« piše o teh:

»Prešlo je celo leto, kar so bila podjetja neprijateljskih podanikov postavljena pod državno nadzorstvo. Iz kratkega pregleda onega, kar je storila država, kontroliralo delo teh podjetij, more se sklepati, da je neobhodno potrebno v interesu državnega in celokupnega gospodarstva, da se to vprašanje regulira na drugi podlagi. Sicer preti onasnost, da se naša mlada industrija, ki mora služiti obnovi dežele, dovede v tako stanje, kakor si ga ne želimo. Pisno te vrste, hočemo obrniti pozornost merodajnih faktorjev na nevarnost in nesposobnost mnogih kontrolnih organov, da se reši saj to, kar se že da rešiti. Sekvestrirana podjetja moremo v glavnem po njih vrsti raz-

deliti takole: 1.) v mlino, ki so večinoma v Vojvodini. 2.) Sladkorne fabrike v Vrbsu, Bečkerek, Červniku, Pelsonstru, Isori in Beogradu. 3.) Orodarsko-strgarska industrija, največ v Bosni. 4.) Kemijske tovarne, od kojih so najvažnejše v Bosanskem Brodu, Lukavcu in Jajcu. 5.) Železna industrija v Varsu in Zenici. 6.) Nekaj tovarov za špirit in pivovarstvo. Cilj vsake pametne gospodarske politike bi bil, da se obdrži taka podjetja, ko so prišla pod državno nadzorstvo, v takem stanju, da proizvajajo toliko, kakor so svojčas in se celo proizvajala več, ker bi potem ne bili primorani, da take proizvode uvažamo iz tujine. Mesto tega se je postopalo povsem drugače. Imenovali se je nadzorniki in njim pripada skrb, da vodijo delo teh podjetij. Ali ob njih imenovanju se ni delalo kakor treba. Mesto da se določi za sekvestro osebe s strokovno izobrazbo in se jim pridoda osebe s komercialno kvalifikacijo, so bile postavljene osebe, katerim manjka potrebne sposobnosti, da ohranijo ta podjetja in jih še dvignejo.

Posledice tega nazora so se hitro pokazale. Nekatera podjetja (milni, sladkorne fabrike itd.) so mogla poleg državnega nadzora prodajati svoje zaloge pod roko. Ni čuda, da se je dalo to provesti poleg nezadostno sposobnih kontrolorjev. Pozneje, ko se je proglasilo prosto trgovino, je mogla druga vrsta teh podjetij navzlic kontrole tiho tapiti svoje proizvode preko Dalmacije v Italijo. Dočim je del teh podjetij postopal na opisan način, je druga večja polovica morala ustaviti sleherni delo. Razpoložni denar so jim vzeli, a do drugih denarnih sredstev niso mogli priti, ker so jim bile centrale v Beču in Pešti, od koder je bil uvoz kron prepovedan. Kredita se jim ni dalo. Zategadelj si niso mogli nabavljati surovin in plačevati delavcev. Kot primer moramo navajati tovarno mineralne olja v Bos. Brodu, »Danica«, ki se stoprav sedaj po 13 mesecih brezdelja nadeja, da bo mogla uvesti neke surovine iz Poljske. O fabrik v Lukavcu so bralci že poučeni. Istotako se godi v vsem ostalim. Dosedanji zistem je podal le negativne rezultate, ne samo da se podjetja niso obdržala v obratu, marveč je propadla t. on, kar se je uredilo. S tem zistemom uničevanja treba nehati. Po našem mnenju treba, da država izroči ta podjetja zasebni delavnosti, a sebi da pridržijo kontrolo in delež na dobičku. Čim prej treba: 1.) dovesti vsa podjetja pod sekvestro v stanje, v katerem so bila pred sekvestrom. 2.) dati jim kredit in omogočiti nabavo surovin, da morejo svojo kapaciteto izrabiti. 3.) razširiti podjetja, pri katerih je mogoče.

Le tako se more rešiti industrija, ki nam je tako koristna. V prihodnjih člankih pokažemo, kako more država vzpostaviti prizadeto industrijo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. januarja 1920.

Vrhovno sodišče v Zagrebu. Vrhovno sodišče za Slovenijo, Dalmacijo in Istro je ustanovljeno. Njegov sedež je v Zagrebu. Priključeno je kot poseben oddelek stolu sedmorice v Zagrebu. Vsa institucija je le začasna, dokler se ne ustanovi vrhovna sodna instances za vso državo. Oddelek ima poleg podpredsednika še osem svetnikov in svoj sekretariat štirih oseb. Razen tega obsega tudi še generalno prokuratorstvo (vrhovno državno pravdnštvo). Delovati bi bilo moralo pričeti že 15. t. m., vendar se imenovanja radi raznih potežkih tehničnih narave še niso mogla izvršiti. Razglase se te dni. Senat obstoji za sedaj iz pet sodnikov iz Slovenije, iz treh iz Dalmacije in enega sodnika iz Istre. Generalni prokurator bo Slovenec, njegov namestnik Dalmatinec. Imena, ki so se imenovala v zadnjih dneh, so zgolj kombinacije. Izmišljena je tudi vest v »Slovenec«, da se proti kandidaturi dvornega svetnika Babnika pojavil odpor iz slovenskega tabora. Tak odpor bi bil brez vsake stvarne podlage in ga v resnici ni bilo.

Glede valutnega vračanja prihajajo iz Beograda vesti, da gg. Veljkovič in Bajčić nadaljujeta začitano pot z žilavostjo, ki bi bila vredna boljše stvari, kakor je njun nesrečno zamišljen načrt. Ne vidita nič, ne slišita nič, trmoglavo ideta dalje po napadni poti. Splošen in luti odpor v vseh krogih ni ne moti. Dalje, na perar mundus! Na vsem krošnem ozemlju medtem narašča in se širi odpor proti nesrečni nameri, da se brez haska in prida samo za kapricio smotimo hoče uničiti 1/2 mobilnega premoženja. Pripoveduje se, da se gospodje v finančnem ministru na razne načine informirajo ali je pri nas in na Hrvaškem odpor resen, ali gre iz naroda, ali pa je umetno narejen. Gospodje, odpor je splošen, mogočen, naše narašča. Nevarno je, ob takem odporu jemati prebivalstvo imovino. Ne dajte se motiti morda od oseb, ki imajo vzrok za to, da vam donosajo ojetne vesti. Vse naše časopise je glasno pisalo proti nesrečni relaciji, ki je konfiskacija. Točko in točko sledov

je obojalo pokretno reformo. Vse naše gospodarske korporacije in organizacije, vsi denarni zavodi in njih združbe odklanjajo unisono v edinstvi in složnosti, ki je pri nas nismo bili vajeni, uničevalno finančno politiko gospoda finančnega ministra in njegovega pomočnika. Prebivalstvo se danes živo zanima za to vprašanje, ker ve, da je to najvažnejše gospodarsko vprašanje. Gospod Veljkovič, ne varajte se, da ne bo prepozno. Prenevarna igra se igra, v takih stvarih naš narod ne popušta. Vzeti treba pravočasno ta odpor resno dovolj. Dobro bi bilo, če se gospodje pouče o valutni reformi na Poljskem. Videli bodo, kaj pomenja vsiljevanje denarnih reform narod, ki jih odklanja soglasno.

Poverjenik za pravosodje dr. Vladimir Ravnihar se je v soboto z ekspresnim vlakom povrnil iz Beograda v Ljubljano.

Minister šum in rude Anton Kristan je v soboto došel v Ljubljano iz Beograda. Udeležuje se zadrškega kongresa, ki so ga priredile socialno-demokratske konsumne zadruge.

Delegat ministrstva financ za Slovenijo in Istro dr. Karel Šavnik se je vrnil iz Beograda.

Kolkovanje vlog na ministrstva. Srbski taksi zakon očitno ne pozna takozvanega nacijoniranja nekolkovanih ali prenikajo kolkovanj vlog, to je postopka, po katerem se stranko radi tega kaznuje, vloga pa se vendar uradno reši, kakod če bi bila pravilno kolkovana. Naše oblasti so dobile obvestilo, naj ljudi pri vsaki prijli opozarja na to, da ne pozabijo svojih vlog za Beograd pravilno kolkovati, seveda po naših kolkovnih predpisih. Če pa vloga pride do ministrstva nekolkovana ali pre malo, gre kar ad acta, to je se sploh ne reši. S tem pa pride stranka, ki tega ne ve in čaka na rešitev, lahko včasih do občutne stvarne škode. Zato bodi javnost s tem izrečno opozorjena, naj pazi, da ne pozabi kolkovati. — Daje je bilo oblastvom naročeno, naj se ljudje opozore, da se kot stranke v svojih zadevah ne obračajo do oseb posameznih ministrov, nego vedno le na pristojno ministrstvo.

V Skoflji je umrl g. Vinko Ogorelec star., načelnik tamkajšnje gasilne družbe, večletni odbornik gasilske župe Ižanske in večletni odbornik Gasilske zveze. Rainik je bil stebel kranjskega gasilstva. Za rajnim Dobrotom je bil Ogorelec najmarkantnejša oseba na polju gasilstva; razlikoval se je v tem, da je bil odločno narodnega mišljenja, da je ljubil svoj narod in svojo domovino. Ogorelec je bil lekten značaj, kar je rekel on, držalo je, kakor pribito; užival je spoštovanje ne le v gasilskih krogih, temveč let zastopal svoje volje v bivšem šlenja je bil rajnik naprednega in je več let zastopal svoje volje v bivšem kranjskem deželnem zboru. Vrlemu možu bodi ohranjen časten in trajen spomin!

Smrt vrtoga moža. Dne 15. januarja t. l. je v Zagrebu v bolnišnici usmiljenih sester izdihnil svoje blago dušo vtor — mož Ivan Metlika, posestnik, trgovec in bivši večletni župan občine Ozclje — Klanec v Istri. Že leta 1915. ga je bojni vihar primoral, da je zapustil svoje tedanje bivališče v Pulju in si poiskal zavetja v Zagrebu. Tu ga je nenadoma napadla španska bolezen, kateri je v kratkem času podlegel. Pokojnik je bil član znane rodoljubne narodne Metlikove družine v Klanecu. Bil je to mož kremenitega značaja, neumoren naroden delavec in blag dobrotnik svoje občine. Vrlemu vzor-možu bodi bratska hrvaška zemljaka lahka, a njegovim blagi duši: Večni pokoj!

Iz Črnomlja. Tu je umrl v visoki starosti 78 let stari posestnik Martin Urh. Lahka mu zemljaka!

Gromljani trgovci v Ljubljani opozarja vse svoje člane na svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil v torek, dne 27. t. m. ob 7. uri zvečer v mestni posvetovalnici na Mestnem trgu. Udeležba naj pokaže, da vedo ceniti trgovci svojo organizacijo.

Južna železnica. Obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani sprejme več uradnikov in poduradnikov z računsko prakso v službo. Reflektanti naj se oglasijo osebno pri obratnem ravnateljstvu južne železnice, oddelek I. v Belgijski vojašnici.

Državni vpokojenci še vedno niso dobili izplačanih draginskih dokladov. Vprašamo, kako naj žive s svojimi skromnimi dohodki v taki dragini kakor je sedaj. Pozivljamo vlado, naj vendar stori vse primerne korake, da bodo draginske doklade državnim vpokojencem čim najprej izplačane.

Reprezentativna palača Trboveljske premoženjske družbe. Za zgradbo reprezentativne palače trboveljske premoženjske družbe, ki bo stala na vogalu Aleksandrovo ceste in Oledalske ulice, je določenih 10 milijonov kron. Zgradbo nameravajo začeti čim prej.

Za srbsko vojsko. To ni nobena šala. Prosim: Največji dokaz uspeha pomorske operacije naših zaveznikov na Sredozemskem morju je transport vojske sli in Soluna izpraznjenega splošnega zborna na Dardanelom kakor tudi naše armade. Ta uspeh je

pripisovati predvsem energični učinkovitosti italijanske mornarice. To je prvi najbolj razumljivi odstavek, konča se pa »delo«, napisano svečana leta 1917 z besedami: »Naj bi ta zveza, kakor danes pobrati pod enakimi zastavi Armade Italije in Srbije, zveza delovanja, složna med dvema narodoma jutre, kadar v Adriji, kakor bo postala zatok Italije, bode nova Srbija našla z neodvisnostjo svojih kupčij jamstva za bodoči mir, napredka in dela.« Paolo Giordani! Celih 28 strani dolgo klobaso v tem štihu si hotel predložiti slovenskim vojakom na fronti. V tej vojni ste poskušali smrdivje, strupene bombe, to je bila bomba za smeh. Namen knjige je bil, pokazati svetu, kako dobro so skrbeli Lahi za nesrečne Srbe. Namen torej hinavski, Slovensko izdanje pa ima vsaj to prednost, da ga živ krst ne razume, sicer obsega »delo« toliko laži in zavajanj, kakor odstavekov. Najboljše so slike, ki zavzemajo 48 strani. Res se bavilo te slike deloma z umikom srbske vojske, da bi pa spoznal na slikah, kaj imajo Italijani s tem opraviti, se zmanj trudiš spoznati. Samo morda deset slik bi se končno dalo tolmačiti kot nekako pomoč. Takih brošur so Italijani med vojno in po vojni izdali nešteto, hoteč preveriti ves svet o njihovem junstvu in o njih dragoceni pomoči zavestnikom, čemur sami niso mogli verjeti.

K shodu mesarjev. Iz mesarskih krogov smo prejeli ta dopis: Povodom shoda mesarjev v Ljubljani dne 18. t. m. je na več kraji v mestu nalepil nekdo svoj duševni proizvod, ki kaže, da mišljenje in vso osebnost dotičnika tvorijo je najnižji instinkti. Z nesramnimi podtikalnimi grdi v onem, s pisalnimi strojem pisanim lepakom načelnika mesarske zadruge g. Marčana, češ da si je ta predrznil sklicati shod mesarjev — kakor da mesariji niso ravnopravni državljani. Shod je bil sklican na opetovane zahteve mesarjev in njihovih organizacij v Sloveniji, posebno onih na Štajerskem. Da je ravno g. Marčan moral nastopiti kot sklicatelj, je umevno, ker je načelnik ljubljanske mesarske zadruge. Sicer pa je res čudno, da bi ravno mesariji ne smeli javno povedati, kaj je po njihovem mnenju na škodo obrtništvu in pa kupujočemu občinstvu. Mesariji smo na tem shodu hoteli poljaniti merodajnim oblastim, da smo na koncu s svojo umetnostjo, da bi pri obstoječih nakupovalnih razmerah mogli še nadalje zadostiti zahtevam prehrane. Da smo v tem shodu hoteli pojasniti merodajnim našim slovenskim domovini, dokazuje številno zborovalcev, katerih je bilo kljub potovalnim težkostem zbranih nad 300. V vseh prašanjih se je pokazala popolna enodušnost. Govorniki, posebno oni iz Maribora in Celja, so jasno orisali vzroke današnji dragini mesa. Živina se izvaja, odnosno tihotapi preko meje v Nemško Avstrijo, čez italijansko demarkacijsko črto, pa tudi na Hrvaško, kamor se goveja živina prodaja po 16 in 18 K žive vage. V vsakem okraju na »Kranjskem« so za meso določene druge cene, ki jih določajo v ta namen postavljene komisije, vsaka zase in vsaka po svojem predvaru. V okrajih, kjer se cene mesu določene naravnost smešno nizke napram cenam živine, seveda ni dobiti mesa. Tako n. pr. hodijo ljudje iz Črnomlja po meso v Metliko. V Črnomlju so namreč cene za goveje meso po 12 K, za telečje meso po 8 K, voli se pa od tam prodajajo na Hrvaško po 16 K. Jasno je, da mesar sploh ne more prodajati mesa, če naj plača živino skoraj za polovico dražje kot bi smel prodajati meso. Kmetu pa tudi ni zameriti, če živino da tistemu, ki mu plača mnogo več kot mu more plačati mesar. Krive so razmere. Prašičji na primer so nedavno bili na Dolenjskem še po 12 in 15 K. »Vrstočevalnica« pa je potrebovala za Trst večjo množino prašičev, in da jih je hitro dobila, jih je plačala po 8 kron dražje pri 1 kg. Nabrala jih je tedaj 131. Od tedaj pa so cene za domače prašiče splošno po 20 do 25 K. Mestna aprovizacija je smela svojčas prodajati meso »inozemskih« volov, ki so napravili samo pot iz Kranjskega na Hrvaško in nazaj, po 26 do 32 K. Prodajala je torej meso skoraj polovico dražje kot je veljala živa teža in še se je reklo, da je imela aprovizacija tedaj izgubo. Le mesar naj bi bil tak umetnik, da bi mogel prodajati meso po isti ceni ali pa celo ceneje kot je moral plačati živo žival. Poprej se je ta razlika izravnavala vsaj deloma pri prodaji kože. Vlada pa je znižala cene kozam od 32 na 18 K, da bo mogel revež Poljak izhajati. Če bi se mesar ne mogel ali ne hotel pokoriti odredbam, to se pravi, če bi prenehal z obratovanjem, ker ne more dobiti po primerni ceni živine, mu grozi celo zaporna kazen. Vse te navedbe so gola istina in ravno mesar naj ne bi imel pravice, povedati resnice?

Proti verižništvu. Ekspozitura centralnega urada proti navilalcem, verižnikom in tihotapcem so začele poslovati na Zidanem mostu, v Celju, Mariboru in Sliu.

V Dravogradu neobhodno potrebujemo samostojnega kovača in čeljarja. Reflektanti, če le morejo pevc, naj se obrnejo po informacije na šolsko vodstvo v Dravogradu.

Seja upravnega odbora »Narodno tkalarno« je v ponedeljek ob 18.

Prijava nezdod delavski zavarovalnici.

Ponovno se dogaja, da podjetniki zavarovanju podvrženih obratov ne prijavijo nezdod v smislu § 29 zakona o zavarovanju delavcev zoper nezdode iz l. 1887.

Prvi odstavek tega paragrafa veli, da mora podjetnik, ali oni, ki vodi ob času nezdode obrat, vsako nezdodo, ki ima za posledico smrt ali več kakor tridnevno delavno nezmožnost, prijaviti tekom petih dni, računano od dneva nezdode, v dveh izvodih politični oblasti prve stopnje.

Posledica zanemarjenja zakonitih dolžnosti od strani podjetnikov je, da obvesti zavarovalnico o nezdodi pristojna bolnišnica blagajna, toda šele tedaj, ko je ponesrečen ozdravel. Splošno je pa tudi bolniške blagajne ne obveščajo.

Tako ostane ponesrečenec, ki je v mnogih slučajih po končanem lečenju za delo še nezmožen, brez vsake pomoči. Zavarovalnica pa ponesrečenca zahteva za odkodnino ne more takoj ugoditi, ker nima potrebnih podatkov. Na podlagi ponesrečenca izjave mora šele zahtevati od podjetnika, da prijavijo nezdodo in doloži izkaz letnega zastajanja. Podjetniki pa kljub opominom ne izpolnjujejo zakonite dolžnosti v smislu § 35 omenjenega zakona. Tako se rešitev zavlačuje, ponesrečenec obupa in uriga neprestano rešitev.

Vse one podjetnike, ki ne prijavljajo pravočasno nezdod in s tem s svojo pasivnostjo onemogočajo zavarovalnici postopanje, bo politično oblast v smislu § 33 omenjenega zakona občno kaznovala.

Opazujemo podjetnike, da v svojem interesu in v korist delavstva vsebujejo nepravilne izjave o nastanku nezdod.

Študijsko se večinoma lesene hiše in hiše bilo treba izmenjati z betonskimi ali zidanimi. Tako je doved voda narejen potem leseni rak, ki so deloma vklesane v skalo, deloma montirane na lesenih kozlih sredi navpične stene. Za vzdrževanje te naprave je imelo vojaštvo vedno dovolj ljudi na razpolago, ki se niso mogli odtegniti delu, ker so stali pod vojaškim poveljstvom. Za civilni obrat bi bilo treba zidati rov na vso dolžino raka, to je na več kot 600 m. Kozli mostu preko Savice so postavljeni na posamezne skale brez fundameta. — Oprema centrale, ki je tudi lesena baraka, se mora znatno spopolniti. Za strojnike je treba preskrbeti bivališče. Sploh pa še ni popolnoma gotovo, koliko vode je v Savici na razpolago ob času hudega mraza. Vseled tega je še dvomljivo, ali bi mogla izhajati elektrarna brez kalorične rezerve. Ko se je gradila bohinjska železnica, je gradilo stavbno podjetništvo te železnice v Bohinju elektrarno ob Bistrici. Centrala je pri tem stala v Bistrici sami, ter obstoja to poslople še danes, ker je državna last. Ta elektrarna je izrabljala približno isti strmec, kakor ga izrablja elektrarna ob Savici. Množina vode v Bohinju bo prej ko ne tudi približno ista, vendar se mora tudi ta z natančnim merjenjem ob času nizke vode šele dognati. Vprašanje je tedaj, ali more civilna elektrarna v Ukanci, kjer stoji sedaj vojaška elektrarna, vobče obstajati. Nadalje, ali ne bi bilo stroški manjši in bi bilo radi tega in iz drugih razlogov primernejše, vso napravo iz Ukance prenesti v Bohinjsko Bistrico, na mesto bivše železniške elektrarne. To se bo s strani poverjenosti za javna dela in s strani vodstva deželne elektrarne v Zirovnici tekom letošnje zime proučevalo tako, da se bo mogoče do prihodnje spomladi, upoštevaje vse okolnosti, pravilno odločiti in z delom pričeti. Omenja se še, da se bo skušala obsoječa elektrarna proizvodnjo spraviti v obrat, tako, da bo tekom prihodnjega leta mogoče vsaj en del Bohinjske preskrbovati z električno silo.

Poštno in brzoljavno ravnateljstvo za slovensko ozemlje v Ljubljani objavlja z ozirom na članek »Salomonova razsodba« v »Slovenec« z dne 20. decembra 1919, št. 245, tiščočega se zavrtovitve poštnega urada Turnišče v Prekmurju: Dne 28. oktobra 1919 nam je poštni urad Beltinci poročal, da je voditeljica poštne urada Turnišče obbolela in prosila, da se pošlje tja druga pomoč. Obenem s tem poročilom pa nas je urad tudi obvestil o malenkostnem prometu poštnega urada Turnišče, ki ni imel več kot po 5 do 10 navadnih pisem dnevno, eno denarno pismo in do dve poštni nakaznici mesečno. Ker tako malenkosten promet nikakor ne opravičuje obstoja samostojnega poštnega urada, smo se z ozirom na finančne težkoče odločili ta urad začasno, to je do razvzitja prometa zapreti. Da se vzdrži poštna zveza temu uradu pripadajočih krajev z drugimi kraji, smo jih priključili okolišni poštnemu uradu Beltinci in določili, da mora poštni sluga tega urada, ki hodi v Dubrovnik skozi Turnišče v Turišču dostaviti došlo pošto, na poti iz Dubrovnika pa isto prevzemati. — Trditev, da se je poslala po pošti pred enim mesecem, to bi bilo 10. novembra 1919 iz Turnišča 110 K, pač ne more odgovarjati resnici, ker se je ves denarni promet s tuuadno okrožnico št. 51.408/II-a z 4. decembra 1919 šele s 15. decembrom 1919 otvoril.

Proti verižništvu. Ekspozitura centralnega urada proti navilalcem, verižnikom in tihotapcem so začele poslovati na Zidanem mostu, v Celju, Mariboru in Sliu.

V Dravogradu neobhodno potrebujemo samostojnega kovača in čeljarja. Reflektanti, če le morejo pevc, naj se obrnejo po informacije na šolsko vodstvo v Dravogradu.

Seja upravnega odbora »Narodno tkalarno« je v ponedeljek ob 18.

Prijava nezdod delavski zavarovalnici.

Ponovno se dogaja, da podjetniki zavarovanju podvrženih obratov ne prijavijo nezdod v smislu § 29 zakona o zavarovanju delavcev zoper nezdode iz l. 1887.

Prvi odstavek tega paragrafa veli, da mora podjetnik, ali oni, ki vodi ob času nezdode obrat, vsako nezdodo, ki ima za posledico smrt ali več kakor tridnevno delavno nezmožnost, prijaviti tekom petih dni, računano od dneva nezdode, v dveh izvodih politični oblasti prve stopnje.

Posledica zanemarjenja zakonitih dolžnosti od strani podjetnikov je, da obvesti zavarovalnico o nezdodi pristojna bolnišnica blagajna, toda šele tedaj, ko je ponesrečen ozdravel. Splošno je pa tudi bolniške blagajne ne obveščajo.

Tako ostane ponesrečenec, ki je v mnogih slučajih po končanem lečenju za delo še nezmožen, brez vsake pomoči. Zavarovalnica pa ponesrečenca zahteva za odkodnino ne more takoj ugoditi, ker nima potrebnih podatkov. Na podlagi ponesrečenca izjave mora šele zahtevati od podjetnika, da prijavijo nezdodo in doloži izkaz letnega zastajanja. Podjetniki pa kljub opominom ne izpolnjujejo zakonite dolžnosti v smislu § 35 omenjenega zakona. Tako se rešitev zavlačuje, ponesrečenec obupa in uriga neprestano rešitev.

Vse one podjetnike, ki ne prijavljajo pravočasno nezdod in s tem s svojo pasivnostjo onemogočajo zavarovalnici postopanje, bo politično oblast v smislu § 33 omenjenega zakona občno kaznovala.

Opazujemo podjetnike, da v svojem interesu in v korist delavstva vsebujejo nepravilne izjave o nastanku nezdod.

Vzorce za nezdode se dobiva pri ohr. glavarstvih, oziroma mestnih magistratih, ali pa pri »Začasni delavski zavarovalnici zoper nezdode« v Ljubljani.

Kultura.

»Prodana nevesta« je druga uradna predstava, ki se vrši v opernem gledališču v ponedeljek, dne 26. t. m. ob 1/8. uri zvečer. Vstopnice po nižani cenli se dobe v predprodaji v pisarni »Društva za sebnega uradništva Slovenije«. Gosposvetska cesta 12/II. ob navadnih urah. V nedeljo od 9.—12. predpodi dne.

Za narodno gledališče v Ljubljani. V Beograd sta odpotovala člana direktorja Sloven. gledal. konsorcija, gg. Janko Bleiweis in Fr. Govekar, da posredujeja pri ministru na korist gledališkega osebja, ki mu preti opasnost, da se draginska doklada zopet odtegne. Hkrati se imata dogovorjati zaradi prevzema našega gledališča v popolno državno upravo. Z direktorjem postopa povsem solidarno Udrženje gledal. osebja v Ljubljani, ter spremljata delegata gledal. konsorcija člana gg. Prešar in Simončič.

»Nočni čuvaj«. Komedija v treh dejanjih. Francoski spisal Sacha Guitry. — Posebne vrste »trikotnik« je, ki ga Guitry, sloviti francoski igralec in dramatik, postavlja pred občinstvo. Ta trikotnik tvorijo Ana, Jean in stari gospod, Ana je demimondka, Jean je slikar, stari gospod je profesor in obenem menda eden izmed štiridesetih nesmrtnikov. Starega gospoda muči misel, da bi mu utegnila biti »priateljica« Ana nevesta, ker se v njenem salonu shajajo mladi ljudje, željni življenja in uživanja; sam pa neče živeti z njo v istem gospodinjstvu, ker mu je že dovolj, ako prihaja k njej v posete, kadar se mu ravno zahoče razvedrila po napornem znanstvenem delu. Zato naj Jean, ki se je z Ano zapletel v intimno razmerje, čuva Anino »zvestobo«. Bolje eden nego vsi — ob to maksimo se opira njegovo čudsko modrovanje in zato bodi Jean Ani nekakšen legitimiran »nočni čuvaj! Igra frapira s takim motivom in s takšno motivacijo, ni pa ob vsej paradoksnosti zasnovana kdo ve kako globoko, dasti ima brez dvojbe satirične bodice. Ali za umevanje te bodice je treba pariskega, ne ljubljanskega okolja! Zato komedija pri sobotni prvi predstavi ni mogla doseči posebnega uspeha, tem manj, ker nima naše dramske osebe prav nič pariskega na sebi. Kdo naj sploh predstavlja mladostno rouje; kdo ima potrebnih chic za dramatsko kausitje? Še dobro, da sedem oseb Guitryjeve komedije služi Ani samo za štafeto, in sicer samo v začetku prvega dejanja! Izmed ostalih štirih pa niti gospodična Vera Danilova, niti gospod Peček in Plut, nit gospodična Rakarjeva še dolgo ne bodo za pariski ton. Vobče je gospodična Danilova predstavljala Ano s precelnim temperamentom, daf ne z lahkonno gracioznostjo; g. Peček je bil kot Jean dobiti agilen, ni pa mogel izprati svoje tragikomične vloge; gospod Plut je igral starega gospoda (zoper katerega je sploh naperjena vsa satira) s dobro pogojeno masko, ni pa uveljavil filozofske nadahnjene in obenem elegantno smešne note; gospodična Rakarjeva naposled je bila precej odrezava hišna, ni pa imela dražestno pikantnih manir.

K ustanovnemu zborovanju Društva za čuvanje narodnega zdravja v Sloveniji.

V kratkem se vrši v Ljubljani ustanovno zborovanje tega prepotrebneega in prekoristnega društva. Njegov pomen in delokrog označimo najbolje, če navedemo dotični odstavek pravi:

§ 2. Namen društva je, da čuva in brani zdravje slovenskega naroda in ostalega prebivalstva v Sloveniji. § 3. Ta namen dosega društvo s tem, da 1. podučuje narod, kako ima čuvati svoje zdravje in sicer potom tiska: a) izdajanjem knjižic, letakov, sestavkov, lističev, novin, slik, dalje s kinematografskimi, gramofonskimi in drugimi predstavami ter ustmeno s sklicavanjem javnih sestankov, z raznimi priredbami, z ljudskimi predavanji itd.; 2. predlaga poklicanim oblastim spomenice o čuvanju narodnega zdravja; 3. prireja higijenske razstave in kongrese v domovini in se udeležuje takih izven domovine; 4. osnuje muzej narodnega zdravja; 5. ustanavlja naprave v korist narodnega zdravja, kakor so oskrbovalnice (dispanserji) za tuberkulozne, spolno bozne, alkoholiste itd., zdravilišča, odpočivališča, počitnice in gozdne kolonije ter slični zavodi; 6. zainteresuje občine, šole, korporacije in vsa društva, ki imajo sličen namen, za svoje delo in za sodelovanje na polju narodnega zdravja. V ta namen stopa s takimi društvi v zvezo; 7. podpira vsa druga enaka prizadevanja.

Enaki društvi in sicer Srbsko odnosno Hrvaško društvo za čuvanje narodnega zdravja delujeta z izdatno podporo vlade že mnogo let uspešno v Beogradu in Zagrebu. Srbsko društvo izdaja poljudni list »Zdravica«, hrvaško društvo pa poljudni list »Život in zdravje«. Razvna tega je izšlo hrvaško društvo

celo vrsto poljudnih brošur in letakov.

Če se naj zacelijo težke in globoke rane, ki jih je našemu narodu zaskala vojna, mora naša mlada država zasledovati dalekovidno zdravstveno politiko. Pred vsem se imamo ozirati na njeni dve glavni panogi: raso in socialno higijeno.

Rasna higijena skrbi za zdravje človeka od njegovega postanka (ne od poroda) pa do smrti. Če rečemo od njegovega postanka, imamo pri tem v mislih skrb za one celice, iz katerih se človeško življenje začne ali bolje rečeno za nosilce teh celic, to je za starše, kajti znano je, da zavisi zdravje in ves telesni in duševni ustroj deteta izključno od njegovih roditeljev.

Socialna higijena pa gleda na to, da živi človek ves čas svojega življenja v najpopolnejših higijenskih okoliščinah, tako da se s tem ne odvrača je vse opasnosti, ki pretijo njegovemu zdravju, temveč da doseže tudi maksimum telesnega razvoja in blagostanja v vsakem oziru. Se le na tretjem mestu imamo omeniti skrb za človeka v slučaju bolezni in nezgod, ker za državo ni glavno, zdraviti bolne, temveč jih preprečevati.

Gledati moramo na to, da prodrejo moderni zdravstveni nauki globoko med narod in da obrede primeren sad. Pri tem pa ne smemo prezreti — kakor izvaja dr. Andrija Stampar v svoji zanimivi razpravi v »Glasniku ministrstva narodnega zdravja« — da obnova narodnega zdravja ni mogoča brez etičke obnove. Danes vidimo vsepovsod strašne posledice vojne; razrušeni so tudi najprimtivnejši pojmi o tem, kaj je prav in dopustno. Povsod vidimo egoizem in brezobzirni pohlep po bogastvu; celo stanovi, ki so bili nosilci kulture in človekoljubja, so danes depravirani, ker so zabredli v vrtinec nesolidne ekonomske konkurence. Pred sabo vidimo na tisoče tovarni delavnic, katere njih gospodarji brez vsake etičke zavesti smatrajo za domeno najostudnejše eksploatacije človeških bitij, kar jo pozna zgodovina, vidimo pred sabo delavske hiše, v katerih stanovanjci trpe na zdravju, mladina pa na duši, vidimo tudi druge stavbe, ki se gradijo brez vsakega ozira na ljudsko zdravje, samo da se čim boljše amortizirajo; v splošni bedi vidimo stanove, kjer polnopravni slugi Mamona izsesavajo zadnjo kapljico krvi — vse posledice pojmovanja, v katerem ni ne trohice etike, vse delo brezobzirnih ljudi, katerim je etika nekaj docela neznanega.

Nalezljivih bolezni ni moč odvrčati z onim uspehom, kakor ga nam garantira današnja veda samo zaradi tega, ker pozna najširši sloj le svojo individualno, a ne socialno etiko. Ta individualna etika velja samo za posameznika in je po navadi prikrojena tako, da ima le posameznik od nje korist, prav nič se ne ozira na sočloveka.

Posebna naloga čaka društvo na polju ljudskih kug: tuberkuloze, spolnih bolezni in alkoholiizma. Društvo bo imelo izpeljati obširni program, ki obstoja iz izza vojske sem, prevzelo bo oskrbovalnico (dispanser) za tuberkulozo, ki obstoja v Ljubljani ter otvorilo nove take oskrbovalnice, posebno v industrijskih krajih, skrbelo bo za naraščajoč skrbstvenih sester, se prizadevalo, da se čim prej zgradi projektovano zdravilišče za ozdravljive tuberkulozne na Gorenjskem in paviljon za težje slučaje v deželni bolnišnici v Ljubljani. Te naprave bo sčasoma izpolnili s prisojnim zdraviliščem za kirurško otroško tuberkulozo, otvoriti bo gozdne in počitniške kolonije itd.

Na polju spolnih bolezni poskrbeti bo za ambulatorije in ustvariti zavode za zaposlovanje padlih deklic, otvoriti bo oskrbovalnice za alkoholiste in če možno po švicarskem vzoru ustanoviti zdravilišče, v katerem se pod strogim nadzorstvom in pri primernem telesnem delu ozdravijo tudi težki slučajji pijančevanja.

Društvo za čuvanje narodnega zdravja v Beogradu bo odšihod izdajalo svoj poljudni list »Zdravje« — tudi v latinici in v slovenskem jeziku. Urejeval jo bo s pomočjo omenjenega društva Zdravstveni odtok za Slovenijo in Istro v Ljubljani. Poskrbljeno je, da se list čim najbolj razširi v vseh krajih.

Navedli smo že, da ima društvo pričakovati izdatno državno podporo. S toplim zanimanjem zasleduje društvene težnje predsednik deželne vlade za Slovenijo, gospod dr. Gregor Zerjav, ki hoče društvu nakloniti potrebne denarne sredstve in ki se posebno zavzema za to, da se v Ljubljani ustanovi nekaka osrednja znanstvena stanica, ki bi preiskovala vsa sredstva in vse zdravstvene metode, ki morejo služiti odvrčanju ljudskih kug. Pa tudi naše žensko se živo zanima za prizadevanja Društva za čuvanje narodnega zdravja, saj bo društvo skrbelo za odgojo in naraščajoč skrbstvenih sester in tako našim ženam in dekletom odprlo poklic, ki je kakor nalašč zanje ustvarjen. Tako je pričakovati, da bo ustanovno zborovanje Društva za čuvanje narodnega zdravja v Sloveniji vsestranska in dostojna manifestacija za velike naloge, ki čakajo naš narod na zdravstvenem polju.

Glas iz Celja.

Dve posmrtnici je napisala zadnja številka »Cillier Zeitung«, prva je posvečena nemškemu olepševalnemu društvu, ki se je na rednem obnem zboru dne 12. t. m. prostovoljno razšlo, druga posmrtnica je napisana mestni ubožni hiši — dem deutschen Waisenhaus, ki je obhajala, kakor pravi list 11. t. m. svojo zadnjo božičnico. Beležimo oba dogodaka kot kronisti, ni nič nepričakovane, je tako naravno, kakor da odpade v jesenskem dežju in mrazu veliko listje z dreves. Kar ni več življenja zmožno, preneha samo posebi, če tudi ni prav, da se je pustilo te institucije po nepotrebnem tako dolgo životari. Po štatutih je prešla vsa imovina olepševalnega društva v last občine, novo slovensko olepševalno društvo, za koje vlada veliko zanimanja, naj ne odlašajo predolgo s konstituiranjem, ker dela ga čaka dovolj. Nismo hoteli od tega dela izključevati onih maloštevilnih soimeščanov, ki jih moremo smatrati za Nemce. Ako pa citiramo iz njihovega glasila na to se nanašajoč stavke: »So ist wieder ein echt deutscher Verein, der selbstlose kulturelle Arbeit für die Allgemeinheit geleistet hatte, dem Fatum der geänderten Zeit zum Opfer gefallen«, vidimo zopet nespremenjene ljudi, ki jih izprememba časa, še ni ničesar izučila. Predobro vidimo in skušali smo mnogo let in desetletij, kako je bila vsa ona čista in nesebična nemška ljubezen, na koji je stala cela stavba celjskega nemštva. Die echte Liebe war es nicht, to danes vsakega mirno povemo: vsa nemška velikodušna darežljivost je zasledovala svoj glavni cilj, da je kunovala slovenske duše, ki so bile vsled revščine naprodaj. Celjski nemški milijonarji imajo danes še prav tako prilike dovoli, da prispevajo za olesenjevalno društvo in za fevno mestno mladino in storili bodo to gotovo, ako je bila njih ljubezen čista, ker revščine je danes še več vsled nesrečne vojne, ki jo je začel nad človeštvom nemški narod. In olesenjevalno društvo potrebuje prav tako gmotnih sredstev, in dolžnost onih, ki so se iz našega rodu obogatili in hočejo kot dobri državljanji z nami živeti v naši nacionalni državi, je, da za vse javne in dobrodelne naprave tudi žive, prav tako kakor mi. Toliko v zvezi o teh dveh posmrtnicah. Imamo pa v Celju še jedno društvo, čegar delovanja tudi ne maramo kritizirati, društvo je važno in prepotrebno, v obliki pa in sestavi kot strogo nemško pa že tudi davno zasluži svojo posmrtnico. — Je to naš »Feuerwehr« — gasilno društvo. Kdo ga bo reorganiziral in čez koliko let se bo to izvršilo? Zvezo gasilnih društev, bližnje župno predstojstvo prosimo, da poseže vmes, naloga mestne občine na bi bila, da bi v tem oziru tudi že kaj ukrenila.

Gospodarske vesti.

— Preosnova Narodne banke. Beograd, 25. januarja. Kakor poročalo iz zanesljivih virov, je odbor Narodne banke pristal na reorganizacijo banke v emisijsko banko kraljevine SHS in na izvolitve novega upravnega odbora na to, da se kooptirajo v odbor 4 člani iz novih kraljev. Smatralo, da je formalno nemogoče prevzeti v upravni odbor nove članje, je sklenila Narodna banka, da pozove one štiri zastopnike v odbor kot svetovalce, ki bodo imeli vse pravice, uveljaviti svoja načela. To velja le do prihodnje skupščine, da se izvolijo novi upravni odbor. Od teh 4 članov bo 1 Slovenec, 1 Hrvat, 1 zastopnik Vojvodine in 1 zastopnik Bosne in Hercegovine. Kakor se zadržuje v bančnih krogih, bo počela Narodna banka z izdajanjem novega kronsko - dinarskega novca že s 1. februarjem 1920.

— Brzjavna zveza z Romunijo. Vsled odloka poštnega ministrstva je zasebni brzjavni promet z Romunijo zopet dovoljen. Za brzjavno z Romunijo je plačati 15 par od besede, to je po sedanjem tečaju 72 v. minimum 1 dinar in približno 1. dinarja za vsako brzjavko (4 krona). Brzjavke z Romunijo spadajo pod mednarodni obrat.

— Odprava tranzitnih ovr pri prevozu blaga preko Grške. Glavnom obvestila ministrstva trgovine in industrije je grška vlada odpravila tranzitne ovire, ki so dosedaj delale pri prevozu tranzitnega blaga preko Grške v naše državo. Za blago, ki se kupa na Grškem in se vrne v naše države,

ostanejo vse dosedanje odredbe grške vlade, posebno ta, da se mora dati za kupljeno blago kompenzacija in kavcija v valutah gotovih držav, v veljavi. Predmetno obvestilo je interesantno v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Mi in Amerika. LDU Beograd, 18. januarja. Gosp. Nikola Gjonović, podravatelj odseka za obnovu zemlje v ministrstvu prehrane in obnovu zemlje, odpotuje v kratkem v Ameriko zaradi ureditve izseljeniškega vprašanja in nabave raznega materiala, ki je potreben za obnovu naše zemlje. Akcija gosp. Gjonovića je orednuta v New Yorku, kjer bo imela zlasti tudi nalogo, zbuditi zanimanje ameriških finančnih krogov za narodno gospodarstvo naše države. Te dni so odpotovali trije novi podravatelji.

— Otvoritev nakazniškega denarnopisemskega ter poštne paketskega prometa v Vojvodini. Pričenši s 1. januarjem t. l. se nanovo odprli meji poštni uradi tukajšnje področja in uradi področja kraj. pošte in brzjavnega ravnanstva Veliki Bečkerek, katero obsega one dele Vojvodine (Bačko, Banata in Baranje), ki pripadajo kraljevstvu SHS, poštne nakazniški, denarnopisemski ter paketni promet (tudi s pošto). Pripadajoče pristojbine je zaračunavati po sedaj veljavnih pristojbnih predpisih.

— Nizozemska razstava v Utrechtu. Od 23. februarja do 6. marca 1920 se bo vršila v Utrechtu 4. nizozemska razstava. Med drugim bo razstava obsegala stroje, elektriko, obdelavo kovine, zlatino in srebrno, umetno obrt, kurlavo, razsvetljavo, stelarstvo, kamenlino, gospodarske predmete, tekstile, volno, prelo, konfekcijo, perilo, lesno industrijo, probkovino, hišno in pisarniško opremo, godala, športne predmete, igrače, gumaste in usnjene blago, stavni material, premog, foto, knjižništvo, pajz, živila, kemije in farmacevtske produkte, barve, olja, lake itd. Brezplačna poslušala daje »Splošno razstavno tajništvo« (Algemeen Secretariaat der Jaarbeurs Vredenburg, Utrecht-Holland) Vabilo na razstavo je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Zagrebška borza in naše trgovstvo. V prvih tednih po letni so dali zagrebški žitni veletrgovci po svojih agencijah obiskovati naše trgovce in jim prodajali velike množine žita in moka, ker so takrat šle žitne cene dol. Kupljeno blago je bilo treba ali v celoti ali pa vsaj deloma takoj plačati, in so si na ta način zagrebški spekulantje preskrbeli denarja, da so lahko potupili pri nas vse drugo razpoložljivo blago in napravili masne zasluge. Toda naši trgovci še danes zastojajo čakajo na kupljeno žito in moko. Sprva se jih je na vse mogoče načine tolažilo in dobavo odlagalo, sedaj pa, ko so cene takozelo poskočile, pa prodajalci kar po vrsti izjavljajo, da ne morejo dobiti. In sedaj šele se vidi, kako so naši ljudje naselili! Vse zagrebške trditve so prodale na podlagi oblašev zagrebške blagovne borze in pod pogojem, da je v vseh spornih slučajih edino kompetentno in odločno razsodišče zagrebške borze. Kolikor je nam znano, poskušalo sedaj naši ljudje potom tožbe na borzi priti do svoje pravice, a kmalu se prepičalo, da pravice doseči ne morejo, ker na zagrebški borzi še vedno razsodišča ni, in tedaj borza vse tožbe zavrača! Kako naj pridejo sedaj naši trgovci do odškodnine za nastalo razliko cene in celo do povračila svojega denarja. Je nerazrečljiva enanka. Rešiti jo more edino predsedništvo zagrebške borze, katero ima dolžnost, skrbeti za to, da se bo razsodišče kar najhitreje ustanovilo. In začelo poslovati, ker bi se sicer moralo domnevati, da se ustanovitev razsodišča zavlačuje namenoma in se s tem skuša skriti neregno zagrebško žitno trgovino.

— Zadrževanje rokodelskih in sorodnih obrtnov v Kranju. Soročniki, da se vrše preizkušnje za pomočnike dne 15. februarja, 15. maja, 15. avgusta, 15. novembra v zadnjem lokalu. Prošnje za te preizkušnje vložiti je najkasneje 14 dni pred vsako preizkušnjo.

— Industrijskim podjetjem in obrtnim v Sloveniji v uvaževanje. Po poročilu, došlem trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani je v Pulju še kakih 2000 kvalificiranih inoslovenskih delavcev različnih poklicev, ki so iznastavljeni preraganiu italijanskih oblašti ter bo velik del teh preragancev prisiljen zapustiti Pulj in se naseliti v našem kraljevstvu. Da se tem preragancem, ki bi se radi vrnili v domovino, omogoči dobiti takoj delo, je potrebno dobiti podatke, koliko in katere vrste kvalificiranih delavcev bi posamezna podjetja sprejela v delo. Iz Pulja bi se radi naselili pri nas naslednji profesioniisti in sicer: približno 20 električarjev, 200 ključavničarjev, 160 mizarjev, 340 graditeljev malih ladij, 280 kovačev, 26 kotlarjev, 33 risarjev, 110 zidarjev, 12 livarjev, 5 mizarjev za modele, 16 tornednih delavcev, 11 puškarjev, 8 precizističnih delavcev za popravljanje barometrov, termometrov in kompasov, 80 inštalaterjev za parne stroje in motorje, 12 slikarjev in likarjev, 3 klenarji, 60 mornarjev, 30 kurilcev, 25 pomožnih kurilcev, 30 delavcev za izdelovanje peres ter 100 delavcev, ki so zaposleni pri pakiranju. Industrijske in obrtnike, ki reflektirajo na navedene delavce in profesionaliste, vabimo, da pošlijo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani seznam delavcev, na katere reflektirajo po strokah v teku 8 dni.

— Splošna masna tranzicija. LDU Split, 22. januarja. (NDU) Odbor Mestne hranilnice splitske je imel sejo, pri kateri so se predložili zaključni računi poslovanja leta 1919. Hranilnica se z odzrom na kratki čas svojega obstoja more pona-

šati s lepimi uspehi. Zavod je dosedaj v glavnem financiral podpiral različna občinska podjetja in daljal posojila trgovcem in privatnikom. Pri sebi se je sklenilo, da se delokrog zavoda kolikor mogoče razširi. — Odbor za doletitev cen v Sarajevu. LDU Sarajevo, 22. januarja. Po odredbi ministra za prehrano se ustanovi odbor za določitev cen za Sarajevo; sestavljen bo iz enega trgovca, enega producenta, enega konzumenta in enega delavca.

Borze.

LDU, CURIM, 23. januarja. (C. T. U.) Devize na Dunaj 190, Berlin 795, Prago 815, krone 225. LDU, Dunaj, 23. januarja. (CTU.) Zagreb 250—275, Praga 365—390, SHS krone 225—240.

Izredni sodišča

Tatvine na gradu Bokavci pri Ljubljani. Meseca marca lanskega leta, ko so se zelo širile holiševske ideje med delavskimi sloji, je padlo nekaterim prebivalcem Nove vasi pri Olincih na um, da so vdrli v grad Bokavce, ki je last nemškega harona dr. Müllerja iz Gradca, kateri pa ima za sopogojo neko ljubljanko iz rodbine Seuniz. V času od 7. do 20. marca 1919 so iz gradu po malem odnesli razne, več ali manj vredne predmete. Vse jim je prav prišlo. Toaletne mižice, žimice, zrcala, perilo, postelne odeje, kozarci, steklo, porcelan, skodelice, čaše, skleda, krompir in druga drobnarija. Oškodovanec ceni po svojem zastopniku ukradene stvari na 9100 kron in poškodbe poslopja 4900 kron. Ukradene stvari so bile večinoma potem povrnjene. — Zaradi teh tatvin so bili večer, dne 23. januarja pred ljubljanskim deželnim sodiščem sojeni in obsojeni: delavec Ivan Senger na 1 leto, delavka Jožeta Oblak na 6 mesecev, delavec Feliks Čuha na 8 mesecev, delavka Marijana Čuha na 10 mesecev, mizarjeva žena Karolina Oblak na 8 mesecev, delavka Marija Čuha na 6 mesecev, pečarski pomočnik Franc Smuk na 6 mesecev in 18letni čevljarški vajenec Valentin Zorman na 1 leto težke ječe. Poslednji je bil baje duševni povzročitelj te plebitve. — O zadevi je deželno sodišče že enkrat razpravljalo, a so obtoženci ugovarjali pristojnost kazenskega senata, češ da zadeva spada pred poroto. Sodišče temu ugovoru ni ugodilo in je večeraj o stvari končno razpravljalo.

Mladi pustolovci. Bivši dijak trgovske šole 20letni Ovidon Korošec iz St. Vida, mizarjski pomočnik Jože Plevelj iz Vižmarji, trgovski sodnik Adalbert Majerčič iz Ljubljane in urarski pomočnik Ivan Ziebnik iz St. Vida nad Ljubljano, so začeli že 1. 1917/18 pustolovsko kariero, ki jih je privedla v kriminal. Ovidon Korošec je dobil od dijaka Frana Cirmana iz St. Vida tisočak, da mu kot dober poznavalec fotografiranih predmetov nabavi fotografski aparat. Korošec je poverjeni mu znesek v neki kavarni v Ljubljani zalagal na hazardni igri. Prišel pa je na pram Cirmanu rafinirano izsiljevanje. Rekel mu je, da je bil tisočak ponarejen in da je sedaj zadeva pred sodnijo. Cirman se je sodniji zbal in iz naslova »sodnija« so potem vsi štirje izvalili od Cirmana okoli 1000 kron. — Dijak Fran Cirman je dal Korošču foto - aparat, da ga popravi. Nekaj časa je aparat nosil okrog, a ker bi bil rad šel s svojim tovaršem Ziebnikom v gledališče, sta ga v Ljubljani pri nekem znancu zastavila, kjer sta dobila 50 kron, Ivan Ziebnik je dalje po navodilih sokomplica Majerčiča ponavnil 1900 kron, katere mu je bil izročil dne 29. novembra 1919 iz Sofije v Ljubljano došli elektrotehnik Josip Okorn, da jih zamenja za žigosane, ker so bile nežigosane. — Dalje so vsi štirje dne 22. novembra 1919 odnesli iz Skofljavih zavodov v St. Vidu motor in druge malenkosti v skupni vrednosti 1060 K. Pri večerajšnji razpravi pred ljubljanskim deželnim sodiščem je bila omenjena četvorica obsojena zaradi tatvine, poneverbe in izsiljevanja: Ovidon Korošec na 10, Josip Plevelj na 4, Adalbert Majerčič na 10 in Josip Ziebnik na 10 mesecev težke ječe. Po razsodbi so vzliknili: »Madona, deset mesecev! In so odšli.

— Tatinska mladina. Ker so dne 19. decembra 1919 iz vagona na južni železnici ukradli 96 kg bele tkanine, so bili v soboto pred ljubljanskim deželnim sodiščem sojeni in obsojeni: France Tomšič, Peter Cermelj in Hinko Šaltič na tri mesece navadne ječe. Po razsodbi je mladim nesrečnikom postal predsednik Vrednotnih kratkih poduk: »Zapomnite si to za nadaljno vašo pot, pošteno živite in delajte, če hočete biti sebi in staršem v čast. Na taki poti delate sebi in staršem sramoto.« Dva mladeniča sta izjavila, da sodbu »prekličeta«, to je, da se pri- tožita.

Nepoštena natakarica. Predsednik senatu: »Serajin Marieta«. Stopi mlada Koroška. Predsednik: »Ni dotiro tega, kar smo vas videli! Da, zaradi tatvine pri Marčanu ste dobili dne 9. decembra 1919 tri mesece.« Zagovarjati se mora za drugo tatvino, ker je julija meseca lanskega leta pokradla gostilničarki Barbari Seydi več perila in drugega blaga v vrednosti 1360 K. Seydi je bila tedaj internirana. Serajinik je bila obsojena na 1 mesec ječe.

— Janek z rovalovcem. Janek Zavbi je eden koroških fant iz Kranjske, dolz, leč krivce nosi za klobovom. Kadar je vinen, takrat je ljubosumen in ne dovolji vsakemu fantu spremljati kmetičkih izvolčev. Ker je fant Govec spremljal panko, mu je Zavbi zadel s svojcem in tudi sramotil.

Ljubljansko deželno sodišče mu je odmerilo dva meseca težke ječe. Za tak špas bo drugič vedel.

— Paragraf 10 A srb. kaz. zak. in skrivni žanekuhar. Janč Možina, l. 1846, rojen na Vrhniki, premožen posestnik, analfabet, je strgal raz kotla za kuhanje žganja, uradni pečat finančne straže, da je zamogel skrivati kuhati žganje. Zaradi nespoštovanja uradnih naredb je dobil 24 ur strogega zapora.

Dopisi.

St. Jakob v Rožu. Gledališko društvo v Rožu je v kratkem času svojega obstanka priredilo že več prav dobro uspešnih predstav: Brat Sokol, Napoleonov samovar, Špansko muho, dne 17. in 18. pa Ganklovega Sina. Ciril, Helena, stari Slemec in Marica so izbornorešli težke vloge, nič manj pohvalno se moramo izraziti o vseh ostalih sodelavcih na deskah našega odra: Vsi so bili na mesut, tako da smo imeli koncem predstave prepričanje: ravno tako in nič drugače se mora izvajati predstava Ganklovega »Sina«. Mnogobrojni občinstvo je umevalo trud poštovovalnih igralcev in ga honoriralo z burnim ploskanjem. Zelo umešno bi bilo, če bi nastopilo društvo na drugih odrih v Rožu, da nastane tudi oddaljeni kralji deželni podučnih in zabavnih gledaliških predstav, ki širijo kulturo in napredek.

Društvene vesti in prireditve.

— Društvo tehnikov v Ljubljani ima v sredo 28. t. m. ob pol 8. zvečer v običajnem lokalu obdoroovo sejo. Odborniki! Pri- drite zanesljivo!

— Zveza jugoslovanskih železnicev se je preselila iz Narodnega doma v Gradišče št. 7 pritličje.

— Šahovski turnir. Ljubljanski šahovski klub v Ljubljani priredi šahovski turnir vseh klubovih članov ter vabi vse prijatelje šaha, ki bi se hoteli priglasiti k turnirju, da se sigurno udeležijo v ponedeljek, 26. t. m. ob 5. uri popoldne v kavarni Evropa sestanka. Prijave za turnir sprejema ing. mestne elektrarne gospod Vagaža.

— Izredni občni zbor Zveze invalidnih častnikov in častniških aspirantov se vrši v sredo, 28. t. m. ob 7. zvečer v gostilni pri Mraku na Rimski cesti. Udeležba obvezna. Odbor.

Raznoterosti.

• Sedemdesetletnica Edvarda Bernsteina. Dne 6. januarja je dosegel znani nemški socialistični vodja Edvard Bernstein svojo sedemdesetletnico. Bernstein je sin strojevodje ter rojen v Berlinu, kjer je pod navdili svojega strica Arona Bernsteina, glavnega urednika »Berliner Volkszeitung« začel svoje politično delovanje. Posrečilo se mu je, doseči združitev marksistov in Lassallovih pristavev. Za časa protisocialističnega gibanja v Nemčiji je bil v Curihu in Londonu kot častnik ter se je vrnil šele leta 1890. v Berlin. Početkom svetovne vojne je tudi Bernstein dovoljeval Nemčiji vojne kredite, pozneje pa je uvidel kvarnost te politike ter je bil nekaj časa na strani neodvisnih socialistov, od katerih pa se je po revoluciji ločil, ker ni hotel sodelovati pri njih boljševoških izgrediv. Bernstein uživa še danes velik ugled v nemški socialistični stranki.

• Aviatčarska nesreča. V Turinu se je dvignil neki italijanski poročnik s še drugim spremljevalcem v zrak. Ko je aviatčar izvajal takozvani smrtni polet v višini kakih tisoč metrov, raztrže se nenadno pas, s katerim je bil zavoran spremljevalec na svojem sedelu, vsled česar je izletel iz aparata. Takrat je bil polet res — smrtni. Pilot je z zrakoplovom pristal na zemlji brez vsake neizgode.

• Na Dunaju zapravljajo darove, namonjene za lajšanje bede. Pomanjkanje na Dunaju je veliko in ljudstvo nezamerno trpi. Prihajajo darovi iz Nemčije, Nizozemske, Švice, Danske, Italije, Španije, Amerike. Berlinški »Tageblatt« je bil na 800.000 mark. Pred dnevi pa so razni dunajski listi vpraševali, kam grejo pošiljate moka, mleka in drugih živil in doglalo se je, da se z udeležbo narodne obrambe na kolodvorih krade kar na debelo in da mnogo teh pošiljatev pride v roke verižnikom. Izdano je bilo sicer to zadevno neko poluradno obvestilo, ki pa ni moglo pomiriti javnosti. Grozi velik skandal. — Te dni je gladna množica hotela naskočiti tovarni kolodvor, kjer so obilna živila, pozvano je bilo vojaštvo, ki je s strojnimi razglašalo lačne ljudi. Nekaj je ubitih, obilo ranjenih.

• Anglija in Reka. Anglija je uvažala na Reko 34 milijone q. skoro polovico vsega reskega uvoza (7-75 milijonov q) ali za 71 milijonov kron; odhajala pa je z Reke 1-45 milij. q ali za 40 milijonov kron (15 milijonov več nego Italija). Anglija je imela skupnega prometa na leto 4-85 milijonov q ali 111 milijonov kron. Italija samo 2-9 milij. q ali 40 milijonov kron. Ves angleški promet (Britanija in Unija) na Reki je znašal na 4 milijone q ali 88 milijonov kron; to je več nego vse druge države. To je bil uvoz izven na je znašal 2-02 milijona q ali 52 milijonov kron. Že iz teh podatkov se vidi, da Reka ni samo pomorska ali evropska, marveč tudi svetovna linja.

• Madžarska »Mortis«. Madžari dobi nov denar, katerega jednota se ho imenovati »Marika«, kakor za časa Marije Terezie. S tem se hoče simbolizirati krščanstvo. Madžarska.

Nakupne cene, zlasti cene živine.
Vlada je poslala vsem okrajnim glavarstvom in gosp. civilnemu komisariatu za Prekmurje, navodila, po katerih naj se določijo v celi Sloveniji kolikor mogoče po enotnih načelih prodajne cene za živila in druge vsakdanje potrebščine. Ta navodila so potrebna, ker se v splošnem opaža, da postopajo občine pri določanju prodajnih cen brez sistema, se ne ozirajo na dejanske razmere, zlasti pa na sosedne okolišice, temveč upoštevajo predvsem le svoje lokalne interese. Urejena prehrana je pa mogoče edino tedaj, ako se bodo za okolišice, ki tvorijo gospodarsko enoto, določile tudi enake cene. Pri vsakem okrajnem glavarstvu naj se sestavi posebna komisija za presojanje cen kot posredovalni organ okrajnega glavarstva. Tem komisijam, ki bodo sestavljene iz strokovnjakov in izvedencev, se pritegnejo, kar se razume samo po sebi, tudi zastopniki konsumentov. Prav posebna razlika se pa kaže pri prodajnih cenah za kladivo živino, dasi baš za to razliko ni nobenega točnega razloga. Nasprotno, ravno glede kladive živine se more vsa Slovenija smatrati za enoto, ki naj bi imela tudi enotne prodajne cene. Zato je potrebna, da se ta razlika čim prej odpravi in tako omogoči redna vsakdanja prehrana s mesom. Po izjavi strokovnjakov, ki jih je zaslišal odsek za prehrano, je smatrati naslednje cene za kladivo živino kot primerne in odgovarjajoče sedanjim priključnim: za vole I. vrste 10 K za 1 kg žive teže, za II. vrste 9 kron, III. vrste 8 kron; za krave I. vrste 8 kron, II. vrste 7 kron, III. vrste 6 kron; za bikle in telce: I. vrste 9 kron, II. vrste 8 kron, III. vrste 7 kron. Kosčena živina brez razlike 5 kron za 1 kg žive teže. — Okrajna glavarstva imajo oskrbeti, da se te cene čim prej uveljavijo ter vsako navijanje teh cen prepreči.

* Zopet španska in še nova bolezen. Iz inozemstva poročajo: Dočim se je lani španska bolezen pojavila zlasti v prvih pomladanskih mesecih, razsela letos sredi zime. Kakor poročajo listi, je ta bolezen na Južnem Tirolskem zelo razširjena. Poleg te bolezni se je pojavilo tudi neke vrste vnetje možganov, pri čemer bolnika popada zaspanost. Dosedaj so ugotovili 18 primerov te nove bolezni, 4 osebe so umrle. Bolezen se začne z močno razdraženo, vneto in z bolečinami v udih. Pojavlja se tudi ohromenje. Mrljica ni močna, časih tudi popolnoma manjka. — Iz Ujssaga poročajo, da se zadnje dni zonet širi španska bolezen. Umrljivost je velika in znaša 10 odstot. Ko je španska bolezen nastopala zadnjikrat, je znašala umrljivost samo 1½ odstotka.

* Knez Bülow neveden gost v Rimu. Knez Bülow, čegar žena je Lahinja, biva najraje v Rimu. Tako se nahaja tudi sedaj zopet tam. V njegovih hiši se pridno gibljejo diplomati in politiki. Te dni pa je bilo knezu Bülowu s strani laške vlade namignjeno, da jej njegova navzočnost v Rimu v tej dobi ni prav nič všeč. Raditega bo prezimoval Bülow v Lucernu.

* Antiška najdba pri Rimu. V okolici Rima so te dni izkopali etrusko svetišče s skupino 4 bogov v naravnih velikosti. Najlepše je ohranjena Apollonova soha. Skupina je najbrže iz šestega stoletja pred Kristom.

* Stroj, ki bi uničil vse protivnike boljševikov. Boljševiški dnevnik »Komunard« je razpisal nagrado 100.000 rubljev za izum novega vojnega stroja, ki bi na mah uničil čete Anglije in kontrarevolucionarne ruske čete ter menda sploh vse protivnike boljševikov.

dobro ohranjena stikalnica. Proda se za 500. Cena po dogovoru. Ivan Bregar, trgovec, Rob. p. Vel. Lašče.

Večja množina štedilnikov
je naprodaj. Poizve se: Jeranova ul. številka 11. 10424

Soba išče visokotalec. Cenjene ponudbe na upr. »Sl. Nar.« pod »Goričan 588«.

Dva sodarja, ki bi pridno in dobro delala, se vzameta takoj za trajno opravilo pri tvrdki Viljem Spitzer, Ljubljana, Kolizej. Predstaviti se v pisarni.

Sprejemem trgovskega nastavnika spretnega železnarja, samostojno, stalno moč rod ugodnim pogojem. — A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta. 467

English Lessons. Apply to Mr. Kastner, Dvorni trg. 1, I. nadstropje, from 12 to 1, or 4 to 5 p. m.

Naprodaj je komplet štiri Spitz iz Schell stroj. Poizve se iz prijaznosti pri J. Klunnu trgovcu v Kotmarvasi — Koroška. 492

Nova svetlomodra crepe de chine obleka in par francoskih čevljev št. 37 se proda. J. Lavrenčič, Dunajska cesta 6. 558

Sprejme se boljša pisarniška moč in tudi starejši pomočnik za večerjavno in manufakturno v Ljubljani. Dopolni pod »večernica/576« na upr. tega lista.

Proda se dobro ohranjena stikalnica. Proda se za 500. Cena po dogovoru. Ivan Bregar, trgovec, Rob. p. Vel. Lašče.

Večja množina štedilnikov
je naprodaj. Poizve se: Jeranova ul. številka 11. 10424

Soba išče visokotalec. Cenjene ponudbe na upr. »Sl. Nar.« pod »Goričan 588«.

Dva sodarja, ki bi pridno in dobro delala, se vzameta takoj za trajno opravilo pri tvrdki Viljem Spitzer, Ljubljana, Kolizej. Predstaviti se v pisarni.

Sprejemem trgovskega nastavnika spretnega železnarja, samostojno, stalno moč rod ugodnim pogojem. — A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta. 467

English Lessons. Apply to Mr. Kastner, Dvorni trg. 1, I. nadstropje, from 12 to 1, or 4 to 5 p. m.

Naprodaj je komplet štiri Spitz iz Schell stroj. Poizve se iz prijaznosti pri J. Klunnu trgovcu v Kotmarvasi — Koroška. 492

Nova svetlomodra crepe de chine obleka in par francoskih čevljev št. 37 se proda. J. Lavrenčič, Dunajska cesta 6. 558

Sprejme se boljša pisarniška moč in tudi starejši pomočnik za večerjavno in manufakturno v Ljubljani. Dopolni pod »večernica/576« na upr. tega lista.

Brošura

„Pod novim orlom“

je izšla v ponatisu. — Dobi se v »Narodni knjižarni« v Ljubljani, Prešernova ulica 7. — Cena s poštnino 6-8 K. Narodna se rešujejo le proti posiljativni znesku in naprej ali pa po povzetju.

Najnovejša poročila.

AMERIKA PROTI ITALIJANOM.

Rim, 25. januarja. V italijanskih krogih se z gotovostjo računa na to, da se bo Amerika postavila v jugoslovensko - italijanski konflikt odločno na stran Jugoslavije. Z ozirom na to pišejo italijanski listi, da ne bo nastop Amerike samo naperjen proti Italiji, marveč v celoti tudi proti Antanti. Listi naglašajo, da bo Amerika naibžje pričela z represalijami proti Italiji. Treba je računati s tem, da bodo Američani započeli z gospodarskimi represalijami in da bodo mobilizirali banke in razna trgovska podjetja proti Italiji.

JADRANSKO VPRAŠANJE INNAŠI DRŽAVNIKI.

LDU, Zagreb, 24. januarja. Novinski ured javlja uradno: Na tendenciozne vesti o posebnem stališču nekaterih činiteljev srbskega dela našega naroda z ozirom na jadransko vprašanje, se ugotavlja z meročajne strani, da so vse te vesti izmišljene in da vsi merodajni faktorji našega kraljevstva zavzemajo edinstveno narodno stališče v tem vprašanju, ponatisne to notico.

NITTI V RIMU SE VEDNO RAČUNA S SPORAZUMOM.

Rim, 25. januarja. Ministrski predsednik Nitti se je vrnil iz Pariza, da poroča kralju o situaciji na pariški konferenci. Takoj po svojem povratku je Nitti odšel v Kviral, kjer ga je kralj sprejel v posebni avdiciji, ki je trajala nad eno uro. Po avdiciji je bil sklican ministrski svet. V razgovoru z žurnalisti je Nitti izjavil, da pogajanja med Italijo in Jugoslavijo glede jadranskega vprašanja še niso pretrgana. Res pa je, da so stopil v zvezo z Wilsonom po posredovanju Wallacea, ki je že dvakrat konferiral z jugoslovanskimi delegati, in da se nadejajo, da bo predsednik Zedinjenih držav interveniral njim v korist. V kolikor je ta nada upravičena, bo pokazala bodočnost, Nitti še vedno upa, da bo prišlo do sporazuma med Italijani in Jugoslovenci, ne taji pa, da so težkoče za ta sporazum silno velike, zlasti ker so poslanci, ki zastopajo v narodnem predstavništvu pokrajine, ki jih je okupirala italijanska vojska, odločno proti vsakemu kompromisu, kar zelo otežuje stališče beogradske vlade.

ITALIJANSKE SKRBI.

LDU Bakar, 25. januarja. Današnji tržaški »Piccolo« ima oster uvodni članek, v katerem nanadna Willsona in Ameriko radi njihovega zavzemanja za Jugoslavijo.

LDU Bakar, 25. januarja. »Vedetta d'Italia« pozivlja zopet na orožje, ker da se bodo morali Rečani boriti v obeh slučajih, bodisi da Jugoslavija sprejme, bodisi da ne sprejme rešitve jadranskega vprašanja.

NAŠ NOTRANJI POLOŽAJ.

Beograd, 25. januarja. V petek se je vršila seja demokratske zajednice, na kateri se je razpravljalo tudi o no-

tranjem položaja naše države. Notranji minister Svetozar Pribičević je ob tej priliki poročal o aretaciji članov vodstva javnih nameštencev v Zagrebu in o aretaciji odvetnika dr. Ambroža Dražića, ki ga proslavljata »Obzor« in »Hrvat« kot hrvatskega narodnega mučenika, a je bil aretiran radi tatvine. Poročilo se je vzelo odobruje na znanje. Minister je poročal nato o odgovoru vlade opoziciji glede sodelovanja v ustavotvornem odseku, ki pa ne bo parlamentaren, marveč sestavljen iz strokovnjakov vseh političnih prepričanj. — Vlada bi želela, da se sprejme volilni red po parlamentu, zato pa je potrebno, da pride med vlado in opozicijo do popolnega sporazuma in da se stori koalicijski kabinet, po čemer je stremil Davidovićev kabinet že od vsega začetka. Tak koalicijski kabinet, ki bi ne značil nikakršnega zadržka, bi moral gledati v prvi vrsti na to, da se sprejme v parlamentu volilni red, nato naj bi razpustil parlament in takoj razpisal volitve. — Razpravljalo se je nato še o raznih internih stranknih zadevah, o pripravah za volitve in o strankarskem časopisu.

VLADNI ODGOVOR OPZICIJI.

Zagreb, 25. januarja. »Narodna Politika« poroča iz Beograda: V petek je odgovorila vlada opoziciji, pod katerimi pogoji bi se mogel sklicati parlament. Vlada zahteva: 1. Med vlado in opozicijo mora priti vsaj v glavnih spornih točkah do sporazuma; 2. nova politična situacija, ki bi nastala vsled tega sporazuma, bi rodila vstop sedanje opozicije v vlado in to brez kakršnegakoli pridržka; 3. Ne sme se od sestave nove vlade izključiti nobene osebe iz dosedanjega kabineta. — Zahteve opozicije: Spremembe v sedanjih pokrajinskih vladah: rešitev valutnega vprašanja; sprememba sedanjega absolutističnega režima, kakor ukinitve občinskih pravic, kontrola pri razdeljevanju posestev, podelitev koncesij pri eksploataciji narodnega gospodarstva, sprememba zunanje politike itd.

OBLETNICA MARIBORSKIH DOGODKOV.

Gradec, 25. januarja. Dne 27. t. m. bo obletnica krvavih dogodkov v Mariboru, ki so jih inscenirali razni vsenemški hujšaki. To obletnico hočejo Gradčani praznovati. V to svrhu sklicuje nemški Volksrat za srednje Stajersko dne 26. t. m. velik shod, na katerem bodo protestirali proti - jugoslovanskim nasilstvom in se v ljubezni spominjali žrtve - slovenske strahovlade. Dasi delajo vsenemci za ta shod veliko reklamo, vendar se zdi, da nimajo široke mase prav nobenega namena, da bi se dale izrabljati vsenemškimi hujškam.

KOLKOVAJE ENO IN DVEKRONSKIH BANKOVCEV V AVSTRIJI.

Dunaj, 25. januarja. Avstrijska vlada namerava v kratkem izvesti kolikovanje eno in dvекronskih bankovcev. Po izkazu avstro - ograde banke kroži približno ena milijarda teh bankovcev v prometu. Kakor se sodi odpade na Avstrijo od te količine okroglo 200 milijonov kron. Žigi bodo v zeleni barvi.

sicer pa slični onim na drugih bankovcih.

ZA ZDRUŽENJE AVSTRIJE Z NEMČIJO.

LDU, Dunaj, 25. januarja. (DKU). Po iniciativi narodno - demokratske stranke je bila popoldne z geslom »Lakota ali priključitev« manifestacija za združenje z Nemčijo. Ko je govorilo več govornikov, se je sprejela ta-le resolucija: Pozivljemo vlado in narodno skupščino, stopiti na pot, katere beda in narodna volja zaznamujeta nujno. Stopite možato pred zmagovalce in rečite: »Naš narod se uničuje! Vj veste, da mu ne morete pomagati. Pustite nas k našim bratom, pustite nas k nemški državi in ne pretiravajte stvari, da obupano ljudstvo ne podre proti vaši volji mejnikov, ki ga ločijo od matere dežele.«

KANDIDATURE ZA PREDSEDSTVO ZEDINJENIH DRŽAV.

LDU, Berlin, 25. januarja. (DKU). »Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča iz Haga: Ameriški demokratski listi so pričeli hudo borbo za kandidature Hooverja. Wilsonovo mnenje do sedaj še ni znano. Voditelj demokratov Hittschok se je izrekel za kandidature Hooverja.

SAMOSTOJNA ARMENIJA.

LDU Lyon, 25. januarja. (Brezlično). Vrhovni svet je zastopnikom Armenite Boges Nubar paši in Aharemanu naznanil, da priznava samostojno Armenijo, ne da bi s tem preudiciral določiti končnoveljavnih mej.

JAPONCI IN KIAUCAU.

LDU Pekin, 24. januarja. (Dun. kor. ur.) Japonski poslanik je včeraj obvestil kitajsko vlado, da prevzame Japonska po mirovni pogodbi vse pravice, ki so jih Nemci uživali v Kiaucau. Vsled tega da je Japonska pripravljena, pozajati se s Kitajsko glede povrnitve ozemlja, ki ga je oddala v našem, ako bi bila Kitajska s tem zadovoljna.

Aprovizacija.

† Petrolej na A izkaznice za VL okraj. Radi tiskovne pomote v nekem listu — se sporoča — da prodaja petroleja na A izkaznice in sicer: na št. 1 do 195 g. Jerše, Sv. Petra cesta, na št. 196 do 370 Anton Mencinger. Na vse druge številke pa kakor je bilo objavljeno.

Darila.

Upravištvu našega lista je prejelo: Gospod Stanko Hoffman v Planini je plačal 100 lir t. 1. 722 K. gosp. Fani Sinkovec, da jih ona poljubno uporabi — ker je gospa odstopila od tožbe, ko je g. Hoffman svoje razžaljenje prekalil in prošil odpuščanja. — Omenjeni znesek darujem Ciril-Metodovi družbi v Ljubljani, ki naj neizprosno deluje proti nemškemu renegatstvu. Srčan hvala!

Poizvedbe.

Kdo ve kaj o sedanjem bivališču begunca Petra Kragelj iz Tolminskega Loma pri Sv. Luciji. Naslov imenovanega naj se naznani Ceciliji Košir, Ljubljana 7, Gospodarska cesta št. 70/II.

Vremensko poročilo.

Januar	Čas opazovanja	Stanje vremena v mm	Temperatura v C	Vetrovi	Nebo
23	2. por. 9. sv.	743.4 743.8	2.8 1.4	brezvet. sl. svv.	več. jas. oblačno
24	7. zj.	743.8	-22	brezvet.	.

Obir 2044 m nad morjem.

27	9. zv.	593.7	-10	sl. sever	jasno
28	7. zj.	594.9	-11	sr. svz.	oblačno

Padavina v Ljubljani v 24 urah o na Obirju 2 mm
Srednja večerajna temperatura -21°.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

MATTONI-JEVA
GISSHÜBLSKA
PRIRODNA KISLA VODA

Cenjenim naročnikom.

Vsled neprestano rastočih cen papirja in povišanja drugih stroškov smo bili žal primorani naročnino »Slovenskega Naroda« zvišati in znaša sedaj v Jugoslaviji: v inozemstvo: na mesec K 10— na mesec K 12— na 1/4 leta K 30— na 1/4 leta K 35— na 1/2 leta K 60— na 1/2 leta K 70— celo leto K 120— celo leto K 140—

Cenjenim naročnikom je gotovo znano, da se nahaja slovensko časopisje v silno težavnih razmerah. »Slovenski Narod« boče vršil tudi nadalje svojo nalogo vestno s točnim informiranjem slav, občinstva o vseh tekočih dogodkih ter upa, da bodo naši vedno zvesti naročniki vpoštevati težavni položaj in nam ohranili svoje simpatije v isti ali še višji meri kakor do sedaj.

V Ljubljani, 22. decemb. 1919.
Uprava »Slov. Naroda«.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v hodu? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev pravi Elza fluid! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 24 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine 1 steklenica 5 K.

Trpite na reumatizmu in gnetljivih bolečinah? Vdrgnenje s pravim Fellerjevim Elza fluidom je takorekoč dobrodejno! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 24 K.

Rabite mlo odvajajoče sredstvo? Fellerjeve prave Elza krogljice izvršujejo svojo dolžnost! 6 škatlic 12 K. — Zagorski sok zoper kašelj in prsne bolečine, 1 steklenica 5 K. Zelo dodelno okrepilno švedsko tinkturo, 1 steklenica 12 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubiška donja, Elzatr. št. 238. Hrvatska.

izurjeno uradnico

stenoγραφία sprejma
dr. R. Pipuš
v Mariboru.

Tovarniški uradnik,
zanesljiv, večer dežel. jezikov in nemščine, se išče. Ponudbe z navedbo referenc na Tvrnico koža And. Jakli, Karlovac. 598

Vagon vazelina,
rumenega „Special“ in temnega polirafiniranega
odga
petrolejska družba Maribor. 599

Brošura

„Pod novim orlom“

je izšla v ponatisu. — Dobi se v »Narodni knjižarni« v Ljubljani, Prešernova ulica 7. — Cena s poštnino 6-8 K. Narodna se rešujejo le proti posiljativni znesku in naprej ali pa po povzetju.

— Muhe —

kratkočasne zgodbe, spisal Blaž Početa. Najzabavnejše berilo za samske in poročene! Cena s poštnino K 6-50. Na roča se v
Narodni knjižarni
v Ljubljani.

Jožefa Gustin
včeraj dne 23. t. m. ob 1/4 11. uri zvečer po dolgotrajni mučni bolezni, previdna s svetotajstvi za umirajoče v 71. letu mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb drage rajnice je v nedeljo 25. t. m. ob pol 4. uri popoldne. V blag spomin in molitev jo priporočamo.
Novo mesto, dne 24. prosinca 1920.
Žalujejoči ostali.
Posebna nagrobnika se ne bodo izdala.

Marja Ogorelec,
Potrti globoke žalosti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskreno ljubljani soprog, predobri oče, stari oče, brat, stric in tast, gospod
VINKO OGORELEC star.
posestnik itd.,
dne 25. t. m. ob 1/7 zjutraj po kratki mučni bolezni, prividen s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 27. januarja 1920 ob 1/10 dopoldne iz hiše žalosti na Škofelji št. 9, na pokopališče v Šmarji.
V ŠKOFELJCI, dne 25. januarja 1920.
Marija Ogorelec,
soprog, v svojem in lastnem svojih otrok ter vseh ostalih sorodnikov.
Matični pogrebni zvez.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Marja Koprivnik
disponentinja
nepričakovano preminula. Naši blagi sodrudnici, ki je bila izvanredno blagega značaja, hočemo ohraniti trajen spomin.
Bodi ji lahka zemlja!
MARIBOR, dne 24. prosinca 1920
Petrolejska družba.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Leopold Matjašič
dne 25. januarja 1920 ob 12. uri popoldne. Pogreb se vrši v torek, dne 27. januarja ob 3. uri popoldne iz mrtnišnice deželne bolnice.
LJUBLJANA, dne 26. januarja 1920.
Žalujejoči ostali.

Josieta Motika, soproga.

s prakso, zmožna slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, se takoj sprejme. Ponudbe z navedbo prejšnje službe ter zahtevo plače pod "Praksa/887" na upravo »Slovenskega Naroda". 587

naklad. trojizara; papirica d. d.
zagreb, Preradovićev trg br. 4.
U vašem je interesu nabava
cigaretnog papira iz vrela.
Členici na zahtjev franke!

Gradisče 7, nasproti Dramskega gledališča.

Eos G. m. b. H. Wien XX., Trenstr. 94. Tel. 43399 im 47114 Tel. Adr. Eos Wien.

➡ Lastnik sledočih hotelov in sanatorijev: ➡

Hotel Pension „SPERANJA“ „IMPERJA“ Opatjina.	Sanatorij in veliko morsko kopališče „TERAPIJA“ Crikvenica.	Palace-Hotel „STRANARE“ Crikvenica Telofon intern. 11.
Hotel-Pension in morsko kopališče „JADRAN“ Telefon intern. 2-14.	Vs hoteli in sanatoriji so najmoderneje z vsem konfortom urejeni. — O-kirba izvirna. — Otvor- jenosti skozi celo leto. — Vse naročbe prejema i da je pojasnila za Crikvenico: uprava hotela „Stranare“ v Crikvenici; za Novi: uprava hotela „San-Marino“ v Novomu; za Sušak: Središnji uređ dr. št. 2, Sušak-Ret. Nasilov za brozave Jadran- centrala Sušak-Ret, intern. telefon Nov. 9-8-9.	Hotel-pension „SAN-MARINO“ Novi Vinodolski Tel. intern. 5.
Hotel-Pension in morsko kopališče „JADRAN“ Bakar.	Hotel-Pension in veliko morsko kopališče „LISANJ“ Novi Vinodolski	

Rezerve: okrog K 10,000,000.—.

PRIVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Telefon št. 257.